

nalne 200
bezpłatnie
2—brzo
proc.; od
ogłoszenia
niej.

m. W po-
najbliższ
i zna-

A
KA

zeczy-
i
czony
plan,
sowa-
dniu

5:000\$
7:000\$
8:000\$
2:000\$
1:000\$
1:000\$
600\$
2:000\$
5:200\$
8:000\$
9:000\$

2:000\$

791

osi,
zgona!

tu,

a

Redakcja i Administracja:
Rua Aquidaban, 842
Telefon 4-3-4
Prenumerata roczna:
W Brazylii 14\$000
W Argentynie 6 pez.
Zagranicą 2 dolary
Płatna z góry
Cena numeru \$400
Poza Kurytybą \$500

PIERWSZE PISMO POLSKIE W AMERYCE POŁUDNIOWEJ — ROK ZAŁOŻENIA 1891 — WYCHODZI CO TYDZIEŃ

GAZETA POLSKA W BRAZYLII

Adres na listy
i przesyłki pie-
niężne:
Caixa postal B
Curityba

NR. 49

KURYTYBA · S. PAULO NA NIEDZIELE DNIA 2 GRUDNIA

ROK 1934

REDAKTOR NACZELNY: TADEUSZ MOROZOWICZ

Niedoleżna manifestacja Sarmatów

Sarmata. Organ Stowarzyszenia Studentów „Sarmacja”. Redaktor Wincenty Flenik. Cena 1\$000 (niedrogo). Ukazuje się raz w miesiącu. (Poco?). Właściwie nie przeciwko miesiecinikowi „Sarmata”, jako organowi studentów, mieć nie można, gdyby nie szczególne zabarwienie tego pisma, gdyby nie występująca tak jawnie obłądka, gdyby nie samowolne przypisywanie sobie prawa wypowiedzenia myśli studentkiej. Sam redaktor, p. Wincenty Flenik, przyznaje, że musiał się troić, aby ten numer za- pełnić. To przyznanie się jest naprawdę szczerze i tragi-komiczne. Jednak, przykrzo nam, że zwrócimy Panu, redaktorowi Flenikowi, uwagę, iż trój się zwykłe nietrzeźwym, a w takim stanie nie należy redagować „Sarmaty”. Natomiast, jeżeli chodziło Panu redaktorowi Sarmaty o potrojenie samego siebie, to również z przy- krością, musimy Mu zwrócić uwagę, że w matematyce znana jest zasada, — zero pomnożone przez trzy, równe jest zeru. Nie powin- nien się pan Flenik oburzać, czy- tając ten artykuł. Nie moja to wi- na, że w numerze listopadowym „Sarmaty”, umieszczony jest ma- nifest, do Obywateli, i Rodaków, który jest mierzliwym wartości panu redaktora, dowodem jego wartości kulturalnej, dobitnym wy- nikiem „trojenia” się. Ten lite- racki wyziew poparty przez pew- ną grupę studentów, z obozu pana Flenika, zawiera siedem punktów. Niektóre są warte szer- szego omówienia. Jednak nie- zmiennie charakterystycznym jest wstęp do tego manifestu. Czyta- my w nim, że studenci skupieni w Stowarzyszeniu „Sarmacja”, pomni na trud i poświęcenie na- szych ojców, którzy podali boha- tersko w walce z dziewięcią puszc- zą brazylijską, aby wywalczyć lepszy dla nas byt, świadomi tej pracy, a patrząc obecnie na jej hańbienie i szczydzenie wszystkie- go, co nasi przodkowie tu doko- nali oświadczamy..... „Pan Flen- ik i jego grupa, pomni na trud i poświęcenie ich Ojców, podpisa- li i zaakceptowali list skierowa- ny do władz brazylijskich, za- wierający wyraźną denuncjację na C. Z. P. i w niesłychany dla kul- turalnych towarzystw, sposób po- gwałcili prawa osiemnastu człon- ków „Sarmacji”, którzy tworzyli większość na ostatnim nadzwycz- ajnym walnym zebraniu, na którym to pan Flenik i jego se- kretnarz sami sobie wyrazili votum ufnosci. „Pomni na trud i poświę- cenie naszych ojców”, utrzymują stosunki społeczne, ba nawet, posilkują się pomocą i ulegają człowiekowi, któremu wyrażono votum nieufności i który Kolonji przysporzył tyle zmartwień, tyle przykrości. Truś pana Flenika, nie może spokojnie przyglądać się temu, jak hańbi się i wyszy- dza wszystko, co nasi przodko- wie dokonali. Takie jest zakoń- czenie tego wstępu. „Hańbi i szy- dzi się. „Kto panie Flenik? Może, prezes Związku Polskiego, może przewodniczący Oświaty? Może ich protektorzy? W tym wypadku możemy Panu służyć niezaprze- czalnymi dowodami tej hańby. Zresztą co tu wiele gadać, poco owiać prawdę w bawelne, wie Pan Panie Flenik doskonale, gdzie takie dokumenty są prze- chowywane. W Archiwum „Con- selho Consultivo”, w dowód „wzależności za poświęcenie Oj- ców” między dokumentami hańb Zwią-

zku Polskiego i Oświaty, istnieje jeszcze trzeci dokument, podpisa- ny przez Pana, w imieniu, Za- rządu „Sarmacji”. Był Pan wobec tego współnikiem tej szlachetnej „roboty” czy też w celu utrwalenia wysiłków naszych ojców? Na chwilę nie posądzam Pana o za- miar szkolowania swoich kamra- tów, ale uprzejmie proszę o od- robinę cywilnej odwagi, o przy- znanie się że właśnie Pan ze swoimi współnikami „hańbi i szy- dzi ze wszystkiego, co nasi przod- kowie tu dokonali”. Chce Pan naturalnie odwrócić uwagę opinii społecznej dając w swoim ma- nifestie do rżenia całej odpo- wiedzialności na C. Z. Brak Pa- nu odwagi, aby to wyraźnie za- znaczyć. Nie brak nam jednak odwagi, aby Panu w tem ufać. Nie wymagamy od Pana w tej chwili poprawy, mamy dużo cier- pliwości, poczekamy, jest Pan jeszcze bardzo, bardzo młody, zdamy jednak otwartą walkę. Je- żeli będzie się Pan krył, wycią- gnemy Pana zawsze na światło dzienne, każemy Panu oskarżać nas zawsze otwarcie, bez wykrę- tów, wobec trybunału Kolonji Polskiej, bo jednak nie tracimy nadziei, że w ten sposób, spro- wukujemy głos pańskiego sumie- nia, że wstyd Panu będzie pań- skich dotychczasowych, złośliwych wyczynów i zrozumie Pan na- reszcie, że był Pan ofiarą, star- szych rozpolitykować pseudo- społeczników, o nędznej ambicji. Niech się Pan nie oburza, że ro- bimy z Pana ofiarę bo to właś- nie księgujemy na dobro Pań- skiego rachunku. Pana tylko jed- na okoliczność usprawiedliwi- może, to — pańskie niedoświadc- zenie, pańska młodość, nieumie- jętność trzeźwego ustosunkowa- nia się do pracy społecznej. Pa- nowie, drogą denuncjacji, rozpo- częłście walkę przeciwko C. Z. P., tylko dlatego, że paru war- chołów, znanych nam jeszcze z czasów koncesji „Rezerwatu in- dyjskiego”, z czasów nikczem- nych napaści na Ligę Morską i Kolonialną, na Państwo Polskie, na Kolonję Polską, kazało wam tak, a nie inaczej ustosunkować się do C. Z. P.

Nie możecie tej największej instytucji polskiej, tej centralnej organizacji, zarzucić cokolwiek. Chciecie teraz własne po- myśle wyrzucić na podwórkę C. Z. P., którą z rozkoszą zamierza- cie oskarżyć, że „hańbi i szydzi z dorobku naszych przodków”. Potoście stworzyli „Sarmacie”, której ideologię, Pan Flenik, ujął w siedmiu punktach wyżej oma- wianego manifestu? Pierwszy pa- ragraf zawiera takie zdanie. Nie popieraliśmy i popierać nie będziemy żadnych pocynań o zabarwieniu stronnictwem. „Ze nie będziecie popierali, w to chętnie uwierzmy nie dlatego, żebyście odrazu zmądrzeli a e- dlatego, że ostatnią nauką wam dana była mocno dotkliwą, że- cie, pomijając nawet swoją gru- boskość, odczuli słusność tej nauki. Natomiast prosimy nie udawać świętych, twierdząc, że nie popieraliście pocynań o zabarwieniu stronnictwem. Nietyl- ko kolonja Polska wie, że wasze twierdzenia są kłamliwie, wie o tym nawet każdy członek „Con- selho Consultivo, niejedyn wy- szczy urzędnik stanowy, którzy przejrżeli wasze „bezsłonne in- tencje”, poprzez list nadesłany do Prezesa „Conselho Consul- tivo”.

Drugi punkt manifestu, jest ordynarną prowokacją, gdyż oska- rza C. Z. P., że przeszkadza „sar- macji” do utrzymania własnej autonomji, w celu spełnienia swoich zobowiązań względem Brazylii. Czy pan Flenik i jego grupa uważają naprawdę że ma- ją monopol na miłość względem Brazylii? Dwudziestu paru człon- ków trustu flenikowskiego, ma- większe prawa i obowiązki w odniesieniu do Brazylii, jako Ojczyzny, aniżeli setki członków C. Z. P., urodzonych na tej zi- emi, walczących jeszcze teraz z puszcą parańską, produkujących ciężką pracę na roli, w przemy- śle i handlu, „trochę” więcej, ani- żeli oddam Sarmacji swoim skar- ławiałym manifestem. Jesteście zamłodzi, za mało doświadczeni, jesteście tymczasem w okresie uczenia się i tworzenia sobie ja- kiegoś światopoglądu, jesteście dla Brazylii niewiele pożyteczni, abyście mieli minimum prawa na uczenie Kolonji patriotyzmu, wska- zywali jej że tylko wy jesteście solidarni z dążeniami Narodu Brazylijskiego. Nie uczcie człon- ków C. Z. P. patryjotyzmu, oni jeszcze niejednemu raz was będą musieli uczyć. I nie straszcie władz reprezentujących P. Polskie, że będziecie z nimi tylko wtedy utrzymywali stosunki, jak wam pójdą na rękę. (punkt 3-ci). Śmiesz- ne. Wy i władze reprezentujące Państwo Polskie. Przecież po- winniście zrozumieć, że żadne władze, reprezentujące jakiegol- wiek Państwo, a tembardziej Pol- skie, nie pozwolą aby ktokolwiek uzależniał utrzymywanie z nimi stosunków, od jakichś warunków, w jakimś tam manifestcie, jakieś tam grupy studentów, w formie ultimatum postawione. Władze reprezentujące Państwo Polskie, moim zdaniem, utrzymują tylko z tymi stosunki, kto przedewszyst- kiem, do tych władz ustosunko- wuje się lojalnie, przywoicie, Państwo Polskie, byłoby szcze- rze zadowolone, gdyby „Sarma- cia” rozwijała się we wszystkich kierunkach, na dobro Kolonji Polskiej, z zachowaniem praw- dziwej miłości dla przybranej Ojczyzny, Brazylii, ale nigdy nie przykładać akcji zmierzającej do zwalczania centralnej organizacji, jaką jest C. Z. P. Nie bawcie się więc w dziecinne stawianie, nie- doleżnego ultimatum, władzom reprezentującym Państwo Polskie.

W czwartym punkcie zapowia- dacie że wykluczycie tych człon- ków, którzy ośmielią się sprze- ciwie ideologii zawartej w ma- nifestcie. Ładnie zaczynacie! Przy- pomina mi to stare rosyjskie przypomnienie żandarma: „Mol- czat bolsze nie rąszysz”. Osiem- nastu członków, którzy wypowie- dzieli się przeciwko grupie Pa- na Flenika, na ostatnim walnym zebraniu „Sarmacji”, a których głosy przeszachrowano, których protest ogłoszony w prasie zu- pełnie zignorowano, będą pewnie „legalnie” usunięci, bo przeska- dzają wam w waszej robotcie, bo ich poczucie akademickie, ich ho- nor, jest ponad waszemi drob- nemi ambicjami, uzależnionemi od osób trzecich. Zarzućcie C. Z. P. że jest pod wpływem osób trzecich, kiedy wy kroku nie robicie bez- dobrze nam znanych „doradców”. Żądacie w piątym punkcie, aby C.Z.P. uwolniło się od wpływu placówki R.P., a jednocześnie sa- mi twierdzicie w punkcie trze- cim, że placówka R. P. powinna wam pomagać w utrzymywaniu kulturalnego kontaktu z Ojczy- ną waszych ojców. Otóż C.Z.P. właśnie to robi, co wy sami u- ważacie za słusne i pożądane, C.Z.P. nie tylko chce, ale i utrzy-

muje ten kontakt w celu piele- gnowania mowy, kultury i historii Ojczyzny naszych Ojców—Polski, jak w manifestcie swoim pięknie twierdzicie. A Wy? Podpadliście pod wpływ ludzi złośliwych, w swojej głupocie nieszcześliwych, i zamiast urzeczywistnienia pięk- nego celu, kultywowania polskiej kultury, denuncjujecie centralną organizację polską, którą uznali Rząd Parański, Rząd Polski. Sa- mi sobie utrudniacie pracę, sami

dajecie swoim postępowaniem broń do zarzucania wam braku zainteresowania dla wszystkiego co polskie. Toniecie, bo nakla- dacie na siebie coraz większe ciężary, a zamiast dążyć do wy- brnięcia z tego bagna, szukacie winowajców daleko od siebie, wtedy, kiedy prawdziwymi wino- wajcami są ci, co was niby ra- tować chcieli, co wam dotychczas radą służyli.

norów, do zaspakajania swojej śmiesznej ambicji. Stanowisko „Sarmacji”, za jej ostatnie wystąpienie do władz, z wyraźną intencją szko- dzenia C. Z. P., jest godne po- tępienia, i dopóki „Sarmacja” nie manifestami, a czynami nie dowiedzie, że zrozumiała swój błąd, dopóty nasze ustosunkowanie, do ściśle mówiąc, p. Flenika i jego grupy, będzie nawskroś negatywne. My jednak wierzy- my w „Sarmację”, bo jesteśmy przekonani, że ta grupa stu- dentów, członków „Sarmacji”, która rozpoczęła już walkę z grupą p. Flenika, w niedalekiej przyszłości zwycięży. Tak, jak prawda musi górować nad kłam- stwem. Red.

PROTEST

My niżej podpisani członkowie Związku Polskiego w Kurytybie, zważywszy, że bez naszej zgody i upoważnienia prezes Związku Polskiego p. Franciszek Lachow- ski nadużył swego stanowiska prezesa przez wysłanie listu do Conselho Consultivo, przez po- sługowanie się wrogie i hańbią- cą imię nasze gazetą „Correio do Paraná” i w ogóle występo- wanie p. Lachowskiego w imie- niu naszym, godzi w najżywo- niejsze interesy Kolonji Polskiej, w Kurytybie—pogłębiając nienawi- siejąc niegodę wśród braci ro- daków tu zamieszkałych, my członkowie tegoż Związku Pol- skiego, jaknajenergiczniej pro- testujemy przeciw nieobywatel- skiemu postępowaniu prezesa i domagamy się zwołania w naj- bliższym czasie Nadzwyczajnego Walnego Zebrania. Kurytyba, dn. 37 października 34 r. Władysław Grzybowski, Marcin Jaruga, Antoni Boruch, Michał Wiśnik, Jan Sobociński, Wiśnik, Teodor Zubiński, Stefan Maksym,

Stanisław Niewęglowski, Adam Kowalski, (nieczytelne), Bernar- do Breginski, Kazimierz Wysoc- ki, Paweł Wójcik, Julian Barań- ski, Alojzy Gapski, (nieczytelne), (nieczytelne), Stanisław Bodacz- ny, Jan Matecki, Stanisław Wa- lanoski, Wincente Wandowski, Stefan Dobrzański, Jan Kęsikow- ski, Adam Kęsikowski, Konrad Jeziorowski, Józef Kowalczyk, Władysław Skroński, José Matu- szewski, João Harkot, Albert Mi- cha, Jacob Dromlewicz, Jan Cho- rośnicki, Julian Żaczkowski, A- leksander Aniołowski, Józef Sy- sak, João Ulandowski, Albin Kachel, Jose Domański. Włady- sław Brzeziński, Leonardo Wa- rembier, Józef Salata, Ludwik Kaniak, Jacob Kozien, Kazimierz Ruśniewski, Albin Wątroba, Bernardardo Vasinkie, Wil- helm Kłos, Michał Szajka, Anto- nio Wandrowiecki, Ignacy Wró- bel, Marja Dymińska, Czesław Koprik, Stefan, Koprik, Silwestre Bregiński

(Ciąg dalszy nastąpi)

Czytajcie „Sarmatę”

Już się ukazał listopadowy numer „Sarmaty”. Pięknie ilu- strowany, z bardzo urozmaiconą treścią, jest niezbędnym dla każdego studenta, dla każdego inteligenta. Znajdziecie w nim, Szanowni Czytelnicy, sensacyjne artykuły i

Manifest Stowarzyszenia Studentów „Sarmacja” do Kolonji Polskiej.

Kupujcie więc „Sarmatę”. Do nabycia w siedzibie Stow. Stud. „Sarmacja”, w Redak- cji „Ludu” u p. Wincentego Flenika, w sklepie p. Floreckie- go na placu Tiradentes, u p. Piotra Flenika przy ul. Aquida- ban 275, u p. Walkowskiego przy ul. Jose Bonifacio.

Powyższy komunikat zamie- szczamy w naszym piśmie na- prośbę „Sarmacji”, gdyż spal- ty „Gazety Polskiej” są otwar- te dla wszystkich, nawet dla naszych przeciwników. Nie zna- czy to jednak, abyśmy popie- rali „Sarmatę”, w którym znaj-

duje się ów sławetny manifest do „narodu”. Nie, wprost prze- ciwnie. Uważamy, że „Sarma- cia” jest na błędnej drodze, że „Sarmacja” podlega wpływom ludzi, dla których dobro Kolo- nji Polskiej nie jest celem, a środkiem do otrzymywania ho-

Ostatnie wiadomości

Francja a „Pakt wschodni”

Prezydent ministrów Francji Laval opracowuje obecnie od- powiedź na polską notę w spra- wie „paktu wschodniego”, aby ją wręczyć przy pierwszej oka- zji w Genewie min. Beckowi. Min. Laval ma zamiar od tego „paktu” wciągnąć również Niemcy. Gdyby się to Lavalowi udało, wówczas Francja o- głosi swe przymierze wojsko- we z Rosją.

Austria

Rząd austriacki zwrócił się do Rządu Brazylijskiego, pro- sząc, aby ten ostatni zechciał

podarować przeznaczoną na spalanie ławę na rzecz bieda- ków w Austrii.

Prześladowanie kościoła

W czasie ostatniej rewolucji w Hiszpanji zostało w Asturji za- mordowanych 39 księży bez przy-

Polska

Znaczenie portu w Gdyni

Program rozbudowy portu w Gdyni jest wykonywany w dal- (Ciąg dalszy na str. 10-jej)

Ważne dla wszystkich!

Karty okretowe do Polski, jak i z Polski, najta- niej, na najlepszych warunkach tylko w firmie

„Salomão Quelmann”

RUA 24 DE MAIO 44.

WYGODNE, SZYBKOBIEŻNE OKRETY!

Prawdziwą **Śmietanką parańską** jest piwo „Astra” **Pilsen** LUB **„Imperial”** JAKOTEŻ **Szops** z Browaru Atlantica

Co nowego w Paranie?

Nasza eskadra w São Paulo. Dn. 19-go b. m. nasza eskadra samolotów w ilości 25-ci aparatów, odleciała rano do São Paulo w celu wzięcia udziału w paradzie wojskowej. Przybyła tam również eskadra z Rio w ilości 50 aparatów. Tego samego dnia nasi lotnicy powrócili do Kurytyby.

Projekt konstytucji Stanowej. Zeszłej soboty odbyło się zebranie deputowanych stanowych w lokalu Partii Socjalno-Demokratycznej, na którym został odczytany projekt nowej Konstytucji Stanowej opracowany przez dep. P. S. D. Poza tym projektem istnieje jeszcze drugi opracowany przez Stowarzyszenie tu adwokatów. Oba projekty mają być wręczone p. Interwentorowi M. Ribasowi.

Gen. Dutra. Przybył do Parany komendant lotnictwa wojskowego generał Dutra, w celu inspekcji. Gen. Dutra odwiedził lotnisko w Kurytybie, P. Grossie, Guarapuawie i na Foz de Iguaçu.

Wkrótce ma być uruchomiona stała linia pocztowo-lotnicza pomiędzy wyżej wspomnianymi miejscowościami a Rio przez São Paulo.

Morderstwo. W Rio Corrente pod Irati został zamordowany niejaki Julio Furago przez kolonistę Ludwika Alibowskiego. Przyczyna morderstwa (podobno) następująca. Zamordowany Furago oddawał wielu kolonistom ziemię pod zasiew kartofli z tem, że połowę zbioru miał zabierać. Tymczasem kiedy przyszło do zbiorów, Furago zażądał oddania mu całego zbioru. Powstała na tem tle awantura doprowadziła do zbrodni. Bliższych szczegółów brak.

Uczciwy człowiek. Pewien kupiec nazwiskiem Aparicio Ribas Maia wychodząc ze swego sklepu znalazł przed drzwiami kupkę pieniędzy papierowych ogółem: 1:850\$000. Uczciwy znalazca odniósł te pieniądze natychmiast do policji. Okazało się, że zgubił pieniądze, również kupiec niejaki D. Robin de Moura z Pirai, który przybył do P. Grossy z chorą żoną do lekarza.

Spadł z drzewa i zabił się. Jak to czasem bezrozumne zabawy dzieci powodują nieszczęścia. W Ponta Grossie w tych dniach trzech chłopców, między nimi niejaki Gusman 11-to letni ułali się nad rzeką gdzie rośnie dużo drzew aby zrywać „cipo“. Mały Gusman wdrapał się na sam szczyt jednego drzewa, wtem pośliznął się i spadł z drzewa na ziemię. Upadek był fatalny, bowiem chłopiec padając z całą siłą uderzył głową o kamień co spowodowało pęknięcie czaszki i śmierć. Dwaj chłopcy widząc upadek przyjaciela uciekli ze strachu, dopiero po jakimś czasie znaleziono ciało umarłego. Policja zaareztowała jednego z przyjaciół zmarłego, który dopiero wypadek ten oświecił.

Listy do odebrania na pocztę w Kurytybie (poste-restaurant) mają: H. Byk, José Stipeiko, João Zgoda, Mirosław Fiorecki, Rosa W. Budianski.

ŻYCIE TOWARZYSKIE

Tow. Szkoły Ludowej

W zeszłą niedzielę w Tow. Szkoły Ludowej odbył się popis uczniowski, zabawa, szurasko i t. p. Między innymi odegrano sztukę p. t. „Małgosia w Górach“ obrazek sceniczny w 3 częściach. Nasi maleńcy aktorzy grali świetnie, podobał się wszystkim taniec góralski, śpiewy i t. d. Podkreślić tu należy zasługi pp. Haliny Marcinowskiej i prof. M. Świdurskiego, którzy dokładają wielu starań aby ich szkoła stała na wysokości zadania.

Wieczorem po przedstawieniu tańczono, bawiono się świetnie do późnej nocy.

Klub Polsko-Brazylijski

W zeszły piątek odbyło się drugie zebranie Komisji Organizacyjno-Statutowej Klubu Polsko-Brazylijskiego pod przewodnictwem honorowym p. Dr. Czesława Kulikowskiego, Konsula R. P. Na zebraniu obecni byli wszyscy członkowie Komisji pp. Dr. Albano Reis Dr. O. S. Barretto, Dr. O. Motta, Prof. J. Chorośnicki, Inż. Seweryn Kryński, Inż. J. Ficiński.

Komisja pracuje sprawnie i spodziewać się należy, że już w przyszłym miesiącu zostanie zwołane Walne Zebranie, poczem nastąpi oficjalne otwarcie Klubu Polsko-Brazylijskiego.

Tow. im. I. Paderewskiego

W zeszłą sobotę Koło Teatralne Tow. I. Paderewskiego wystawiło sztukę jednoaktową p. t. „W Katardze“. Sztuka na ogół poszła dobrze. Należą się słowa pochwały dla amatorów pp. Dragowej, Dziuka, Czerwoni i Kempy. Radzimy jednak Zarządowi wybieranie sztuk weselszych (dosyć jęczenia), co z całą pewnością spowoduje większą ilość publiczności na sali a amatorów bardziej zachęci do pracy.

Two im. I. Paderewskiego

Dnia 1. XII. 34 r. Egzamin i popis. Egzamina rozpoczął o godz. 8-jej rano.

Popis uczniowski o godz. 7,30 wiecz. W programie między innymi dwie sztuczki: „Przed popisem“ i „Nowy pan nauczyciel“ poatem śpiewy, tańce, deklamacje i t. p. Po popisie zabawa taneczna.

Wstęp bezpłatny.

Komunikat Nr. 12

Związku Zawodowego Rolników Polskich w Brazylii

Podajemy do wiadomości Kolek Rolniczych, że Inspektorat Federalny Rolnictwa w Kurytybie załatwia rejestrację rolników bezinteresownie. Rolnicy opłacają tylko znaczki stemplowe. Pośredniczy w tych sprawach również bezinteresownie Zarząd Główny Związku Rolników Polskich. Pewien adwokat załatwianie tych spraw, żąda dosyć wysokiego wynagrodzenia, więc nieświadomych ostzegamy przed wyzyskiem.

PORADNIA

P. B. P. Rio Azul. — Jeżeli majątek jest wspólną własnością męża i żony i nie jest podzielony, to żona może się pozbyć tylko swego prawa do ziemi — nie może natomiast sprzedać określonej części nieruchomości, gdyż mąż jako współwłaściciel może taką sprzedaż unieważnić. Nie powinien Pan kupować nieruchomości — jeżeli właścicielka nie posiada na swoje nazwisko tytułu własności i dokładnego planu z określonymi granicami nieruchomości.

Jeżeli żona jako współwłaścicielka chce sprzedać swą część majątku — powinna najpierw postarać się o podział nieruchomości ściśle określający co do niej należy i w jakich granicach.

P. M. K. 6-0 Distrito de 13 de Maio. — Apolisy ubezpieczeniowe byłego Imperjum Austriackiego nie mają obecnie żadnej wartości. Zresztą w tej sprawie możemy Pana dokładnie poinformować, ale jeżeli nam Pan nadał posiadając apolisę do obejrzania.

Sprawozdanie

Samorządu uczniowskiego przy Kolegium im. Henryka Sienkiewicza w Kurytybie, za rok 1934

Przy Kolegium istnieje samorząd uczniowski, którego zadaniem jest zwoływanie zebrań i wybieranie członków zarządu. W ciągu roku szkolnego odbyło się 10 zebrań.

Poatem zawiązaliśmy korespondencje między innymi z Białogostem, Marzysławem, Warszawą i Płockiem. Oprócz tego wysłaliśmy życzenie imieninowe Marszałkowi, od którego otrzymaliśmy podziękowanie, a także list do majora Skarżyńskiego z podziękowaniem za przysłanie nam książki p. t. „R. W. D. 5 przez Atlantyk“.

Na wiadomość strasnej powodzi, która nawiedziła południowe i południowo-wschodnie ziemie Polski, postanowiliśmy zbierać składki na powodzian: Ze składek uczniowskich zebraliśmy sumę 148\$700, którą przekazaliśmy komitetowi w Kurytybie.

Trzeba zaznaczyć, że przy Kolegium istnieje nie tylko Samorząd, lecz także „Towarzystwo Przyjaciół Polskiego Morza“.

Wyżej wymienione towarzystwo liczy 45 członków. Każdy członek zobowiązał się płacić 1\$000 rocznie, lecz skarbnik zdołał zebrać tylko 28\$700, które zostały wysłane do Centrali Twa Przyjaciół Polskiego Morza. Biblioteka szkolna zawiera 1620 tomów o treści naukowej, beletrystycznej i przyrodniczej. Oprócz tego biblioteka otrzymuje od Ligi Morskiej i Kolonialnej miesięcznik „Morsze“, „Tygodnik Ilustrowany“, „Naokoło Świata“, „Płomyk“ i „Płomyczek“. Poatem biblioteka zaprenumerowała z własnych funduszy Naszą Szkołę. Tego roku przeczytane 1.139 książek. Dla korzystających z biblioteki, obowiązek składki miesięczna \$200 r. a uzyskaną sumę przeznaczono na sprawę książek. Suma w wpłaconych składek wynosi 93\$600 rs. z czego wydano 6\$700. W ciągu roku szkolnego oddano oprawy 67 książek. Trzeba zaznaczyć, że Samorząd Uczniowski prowadzi także sklepik szkolny. Towary w sklepiku sprzedaje po takiej cenie, po jakiej się kupuje w każdym sklepie. Kupowano towary zawsze w jednym sklepie, przez co uzyskaliśmy niższe ceny. Z otrzymanych zysków Kolegium rozporządza kwotą 550\$200 włącznie z towarami.

Z tego towaru po cenie sprzedarzy jest za 82.200

Gotówki 467.000

Pozostałe do otrzymania \$400

Razem 550.000

Na początku roku szkolnego majątek sklepiku wynosił 535.500, a obecnie wynosi 550.200. Zatem majątek sklepiku powiększył się o 14.700.

Z pieniędzy sklepikowych uchwalono przekazać 50.000 na samolot „Dar Polonji Brazylijskiej“.

Dzisiaj krzyczą, wrzeszczą wszędzie: Cervejaria Atlantica telefon Nr. 790 lub 791

Aló! — O tuzin Szopas z Atlantyki się prosi, Bo tu do wielkiej kłótni się zanosi. — Wiwat! niech żyje bratnia miłość i wieczna zgoda! To dla nas wszystkich najlepszą nagrodą!

skiej. W połowie roku szkolnego urządziliśmy herbatkę, na którą zaprosiliśmy swych rodziców i kolegów. Z końcem roku szkolnego zostało urządzone „Święto młodzieży“, w którym brały udział wszystkie szkoły polskie w Kurytybie. Inicjatorem tego święta był Kolegium H. Sienkiewicza. W czasie święta, młodzież samorządnie wysłała telegramy do Biskupa Kubiny i P. Posła R. P. Ministra Grabowskiego.

Prezes: Józef Stańczyk
Sekretarz: Leokadja Kobylańska

KOLONIŚCI nie dajcie się nabrać!

Od dłuższego już czasu rozrzucają po kolonjach ulotki reklamujące niejakiemu Doktorowi Antoniego Maczewskiego i jego żonę, jako „lekarzy“. Ulotkę taką przywieziono z kolonii do Redakcji Waszego pisma, prosząc, aby przestrzec naiwnych przed „szarlatanerią“.

Wystarczy, aby przeczytali wszyscy tę ulotkę, by móc ocenić tę „cudowną“ parę lekarzy. Podajemy ją w dokładnym brzmieniu nie zmieniając formy ani treści:

Dr. Antoni Monczewski leczy wszystkie choroby kobiet, dzieci i mężczyzn.

Wszystkie Konsulty (porady) udziela się kolonistom za darmo. Ma leki na różne choroby. Jeździ w drogę na zwołanie do chorych.

Mieszka w Araukarii przy cmentarzu naprzeciwko domu p. Kierskich.

Żona doktora Antoniego Monczewskiego udziela porad kobietom, pannom co do słabości, zażegnuywie ciężkie choroby od uroku, od pesty, od złego spojżenia, od zadania komuś choroby przez wroga, od zazdrości, od nieplażenia się bydła i domaga pannon przez zamawianie do szczęśliwego zamążpójścia. Jeździ w drogi do chorych i do zdejmowania uroków.

Mieszka w Araukarii przy cmentarzu naprzeciwko pp. Kierskich.

Nie dajcie się nabrać!

Przyjmuje się

na mieszkanie z utrzymaniem dziewczęta uczęszczające do szkoły.

J. Duszczakowa. R. Prudente de Moraes n. 325.

Nowy okres egzaminów

GIMNAZJUM

NOVO ATENEU

ma zaszczyt zawiadomić Sz. Rodziców, że przyjmuje się kandydatów do składania egzaminów na rok 1934. Także przyjmuje się uczniów i uczennice na wolny 3-ci kurs, który uprawnia do studiów na Uniwersytecie Parańskim. Do tego kursu składanie egzaminów nie jest wymagane. Kursy dzienne i wieczorowe.

Bliższe informacje: ul. Aquidabam 278 Kurytyba.

ARTYKUŁY NA LATO

Otrzymałmy Kaszmiry i Drellehy z lnu krajowego i zagranicznego po cenach bezkonkurencyjnych.

AO MUNDO

DAS CASEMIRAS

Ul. 15 de Novembro 129

Posiadamy wielki wybór resztek.

Uwaga!

Kto otrzymuje Gazetę Polską pod osobną opaską, niech się pospieszy z nadesłaniem zaległej prenumeraty, aby mu nie wstrzymano przesyłki od Nowego Roku.

ADMINISTRACJA.

Companhia Colonisadora e Mercantil Paranaense S. A. Parańska Spółka Kolonizacyjno Handlowa S. A.

W myśl Roz. 4 art. 13 statutu Spółki Kolonizacyjno-handlowej T. A. zaprasza się Panów Akcjonariuszów na Zwyczajne Doroczne Walne Zebranie które odbędzie się w dniu 6 stycznia 1935 r. w Ponta Grossie w sali Tow.

Odrodzenie. Początek o godz. 8 rano, W razie niemożności przybycia na Zebranie prosimy upoważnić drugiego akcjonariusza na piśmie, w celu reprezentowania na Zebraniu. Zarząd.

DOBRY INTERES

Wyprzedaje w miejscowości Guarany wielki zapas obuwia damskiego od 12\$000 w górę i męskiego od 16\$000, a na obuwie dla dzieci ceny są bardzo niskie. Z powodu podszewki wieku oraz braku sił i słabego

wzroku, pragnę się pozbyć zakładu. Kto kupi odemnie zakład, temu będę półtora roku robić reperacje obuwia darmo, gdyż robię to już od dłuższego czasu. Adres: JOSE BALON — Sapataria Colonia Guarany, via Santo Angelo — Rio Grande do Sul.

NOTARJALNIE ZAREJESTROWANA

Parańska Spółka Osadnicza

KOLONIZUJĄCA NOWĄ WOŁĘ

Powiększa kapitał zakładowy i wypuszcza nowe akcje.

Dobry bieg interesów spowodował ją do rozszerzenia działalności.

Akcje po 100 mlr. każda akcja przynosi dywidendę.

Zakupujmy akcje! Bezpieczeństwo wkładu gwarantowane, procent zapewniony.

Piszcie, lub przyjdźcie do nas po szczegółowe objaśnienia.

Companhia Colonizadora e Mercantil Paranaense S. A.

Rua Angelo Sampaio, 1531. Caixa postal 222 CURITYBA - PARANA - BRASIL

DURANTE DEZEMBRO

INAUGURACJA!

WYJĄTKOWE CENY

przemarkowane na wielu lotach obuwia.

Odwiedźcie CASA CLARC

Obrączki ślubne, medaliony, zegarki itp.

najtaniej kupić można tylko w zakładzie

Relojoaria Progresso

Praca Tiradentes 246 — KURYTYBA.

Uwaga: Wszelkie naprawy i zamówienia uskutecznią się z gwarancją. MOWI SIĘ PO POLSKU.

KOLONIŚCI! Nie zapominać, że ubrania nowe jak i używane, najtaniej nabyć można tylko w znanym sklepie

TINTURARIA ROMANIA

Ul. Cruz Machado, (pomiedzy Dr. Muricy i Praca Tiradentes)

Filia: „NOVO MUNDO“

Ul. Barão do Rio Branco 364.

MOWI SIĘ PO POLSKU.

„INTERCAMBIO COMMERCIAL PARANAENSE“

Sociedade Limitada w Kurytybie

Avenida Dr. Vicente Machado 218

jest jedyną polską firmą w Brazylii, która ZORGANIZOWAŁA I URUCHOMIŁA

Dział Handlowy

proceedzi: reprezentacje i agencje firm krajowych i zagranicznych, konsygnację i komisową sprzedaż towarów i produktów rolnych.

poleca: dostawę maszyn, narzędzi i wszelkich pomocy rolniczych, jak również wyrobów przemysłu technicznego i chemicznego.

Dział informacyjny

podaje: wiadomości o tenach, działkach i warunkach pracy dla kolonistów i emigrantów, oraz wszelkie informacje handlowe.

pomaga: w wyrabianiu dokumentów, tytułów własności i t. d., i w załatwianiu spraw administracyjnych i podatkowych.

Dział propagandowy:

przyjmuje: ogłoszenia handlowe do pism krajowych i zagranicznych, oraz zlecenia propagandowe techniczne i artystyczne.

projektuje: rysunki do plakatów, znaków towarowych, opakowań, druków reklamowych, jak również ogłoszenia świetlne, wystawy i t. p.

Wykonuje zlecenia solidnie, szybko i tanio.

São Paulo i Rio

Secja Administracyjna Gazy Polskiej w Brazylji w Stanie S. Paulo pod kierownictwem p. J. M. HOLESKIEGO.
Rua Conselheiro Ramalho, 274.

GAZETA POLSKA 2 razy w tygodniu!

Czytelnicy! Wydawnictwo i Redakcja Waszego pisma „Gazeta Polska” w Brazylji, dążą do coraz lepszego, do coraz wyższego poziomu, a jednocześnie dbając o zadowolenie swych Czytelników, postanowili wydawać „Gazetę Polską” od 1 stycznia 1935 roku 2 razy w tygodniu po 6 stron druku, czyli zwiększamy „Gazetę” w stosunku tygodniowym o 2-tle strony. „Gazeta Polska” ukazywać się będzie co wtorek i piątek każdego tygodnia z dodatkami „Rolnika”, „Junaka”, „Naszej Szkoły”, „Wiadomości Kobiecich”, „Rzeczy Ciekawych” i t. p.

Aby powyższe dodatki w „Gazecie Polskiej” były redagowane na należytym poziomie zapewnił sobie współpracę najwybitniejszych piór w kraju i zagranicą. Zaangażowaliśmy również szereg nowych korespon-

dentów z różnych części kraju, aby zapewnić naszym Czytelnikom stałe dostarczanie coraz świeższych wiadomości z życia naszej kolonii rozsianej po wszystkich stanach Brazylji.

W miarę zwiększania się ilości prenumeratorów zwiększać będziemy objętość „Gazety Polskiej” — od Was więc Czytelnicy zależy dalszy rozwój Waszego pisma. Od punktualnego opłacania prenumeraty, od zjednywania nam coraz więcej czytelników.

Prenumerata roczna pomimo powiększenia naszego wydawnictwa — nie zmienia się! „Gazeta Polska” wychodząca 2 razy w tygodniu w objętości 6-12 stron kosztować będzie nadal 14-5000 rocznie! Czytalcie i rozpowszechniajcie Wasze pismo „Gazetę Polską w Brazylji”.

Wizyty ministrów

S. PAULO. — Od kilku dni wizytują Stan S. Paulo p. ministrowie komunikacji i skarbu, Dr. Arthur de Souza Costa i Dr. Marques dos Reis. Wizyta ministrów wywołała w Stanie bardzo dobre wrażenie, (piszą) że przyczyni się ona do zacieśnienia jeszcze bardziej przyjacielskich stosunków pomiędzy Rządem Federalnym i Stanowym São Paulo.

Śmiertelne ukąszenie przez żmiję

Z São Paulo donoszą o wypadku ukąszenia pewnego człowieka przez żmiję urutu na przedmieściu S. Paulo.

Trzech przyjaciół udało się na połów ryb nad rzekę Pinheiros, płynącą w pobliżu zakładu Butantan. Pozejmowali buty i weszli z wędkami do wody. W pewnej chwili jeden z przyjaciół uczuł silne ukąszenie w nogę. Przypuszczał z początku, iż ugryzła go ryba. Poszedł więc do domu i na ukąszone miejsce przyłożył sobie kompres z octu. Nic to nie pomogło. Noga zaczęła puchnąć i boleć coraz bardziej. Wezwano lekarza, który dał choremu zastrzyk. Stan jednak się pogorszył, tak, że wezwano pogotowie i przewieziono go do szpitala. Tu lekarze stwierdzili ukąszenie jadowitej żmii. Pomimo usilnych zabiegów, nie udało się jednak ukąszonego uratować, który w przeciągu 24 godzin życie zakończył.

Giełda pieniężna

London 59\$190; Nowy Jork 11\$850; Genewa \$1010; Madryt 1\$620; Paryż \$780; Lizbona \$535; Berlin 4\$760; Amsterdam 8\$000; Berno 3\$840; Antwerpja złoto 2\$760, pżpier \$552; Buenos Ai-

res 3\$400; Montevideo złoto 6\$000; Złoty Polski 2\$950

Niebezpieczny złoczyńca północno-amerykański w S. Paulo

Dyrektor więzienia w Illinois (Półn. Ameryka) zawiadomił władze policyjne miasta S. Paulo, iż z tamtejszego więzienia zbiegł niejaki Randol Novell, niebezpieczny „gangster”, który rzekomo schronił się w S. Paulo. Na prośbę władz amerykańskich policja paulistańska wyznaczyła nagrodę w sumie 500 dolarów za pochwylenie zbiega.

Rio

Brazylja potrzebuje złota

Rząd Federalny wydał w tych dniach pozwolenie niejakiemu Robertowi Mullerowi (niemiec) do wydobywania złota z rzek Itajahu—Mirim i Ribeirão—Ouro w Sta Catharinie. Jednocześnie Rząd Federalny wysłał szereg inżynierów specjalistów do Stanów południowych w celu przeprowadzenia dokładnych badań istniejących kopalń złota w São Paulo i Paranie około Kurytyby w Campo Largo.

W tych dniach została podpisana umowa pomiędzy Rządem Federalnym a Kompanją w Timbituvie na eksploatację kopalni złota tam istniejącej.

Poważne oskarżenie

Kongres zajmuje się żywo sprawą interwentora Stanu Ceará pułk. Moreira Lima, oskarżonego o przekonania komunistyczne i rzekomo branie udziału w odbytym niedawno w Fortaleze zebraniu komunistycznym.

W tej sprawie nadszedł do Kongresu przed paru dniami te-

legram, nadesłany przez oskarżonego interwentora, w którym ten ostatni odpiiera czynione mu zarzuty, dowodząc, iż oskarżenie to jest niegodną insynuacją, wymyśloną przez jego przeciwników.

Po odczytaniu telegramu, zaprotestował przeciw jego treści deputowany Waldemar Falcão, twierdząc, iż pułk. Moreira Lima żyje w otoczeniu najgorszych elementów, nie wyłączając komunistów, którym okazuje jawną sympatię.

Po tych słowach zaczęło zanosić się na burzę w Kongresie, gdyż obecni na posiedzeniu sympatycy komunizmu uczuli się obrażeni takim lekceważeniem apostołów Lenina, a ktoś zrobił złośliwą uwagę, iż gdyby nawet kwestionowane oskarżenie okazało się faktem, to i tak niema o co kruszyć kopii, gdyż w takim razie interwentor ceareński znalazłby się w otoczeniu naprawdę godnym swej osoby.

Po chwili jednak burza minęła i obrady odbyły się w spokojnym nastroju.

Kontrabanda drogich kamieni

Na statku „Florida” przygotującym się do odjazdu zagranicę, skonfiskowano 40 kg. drogich kamieni, które niejaki Raul Otto usiłował przemyścić, aby uniknąć opłaty podatku eksportowego w sumie 20 kontów.

Młodość nie uznaje granicy wieku

W dniu 21 b.m. krytyk teatralny Oscar Guanabara w wieku lat 83, zawarł związek małżeński nie zważając na przechodzące jego siły obowiązki miodowych miesięcy.

Nowe znaczki pocztowe

Główna Dyrekcja poczty w Rio wypuściła w obieg nowe znaczki pocztowe wartości 300 i 700 reisów na pamiątkę odbytego w Buenos Aires Kongresu Eucharystycznego i wizytacji stolicy Brazylji przez Kardynałów różnych Państw. Jednocześnie w tych dniach ukazano się znaczki po 600 reisów oraz pocztówki 100 reisowe z różnymi widokami z Kongresu.

Prezydent Getulio Vargas w Rio Grande do Sul

W zeszły piątek, dn. 23 b. m. Prezydent Republiki Getulio Vargas wraz z rodziną i świtą odleciał aeroplanem firmy „Condor” do Porto Alegre, gdzie szczęśliwie wylądował po 5-iu godzinach lotu na tamtejszym lotnisku. P. Prezydenta z rodziną witali na lotnisku portogalskim nieznaczącym tłumem ludności z przedstawicielami władz rządowych federalnych i stanowych, wojska, duchowieństwa, korpus dyplomatyczny i t. d.

P. Prezydentowi urządzono wielką manifestację. Przyjęcie p. Prezydenta obchodzone tak uroczysto (jak podają tamt. pisma), jakiego Stan Rio Grande nie pamięta od czasów rewolucji w 1930 roku. Dnia następnego w sobotę P. Prezydent z rodziną i świtą odleciał do miasta S. Borja, leżącego na granicy Argentyny, aby wziąć udział w uroczystości 91-letniej rocznicy urodzin swego ojca w dn. 25 listopada b. r. P. Prezydent pozostanie w Stanie Rio Grande przez 3 tygodnie.

Jest prawdopodobnem, że P. Prezydent w podróży powrotnej odwiedzi Stany S. Catharinę i Parane.

Wystawa w Porto Alegre

W roku przyszłym ma być otwarta w Porto Alegre Wielka Wystawa. Filateliści brazylijscy zamówili sobie specjalne miejsce na pawilon w celu urządzania w nim wystawy znaczków pocztowych.

Dra. Sylvia Garcia Godoy
Specjalistka w chorobach dziecięcych i kobiecych. Porody.
SÃO PAULO
Praça Ramos de Azevedo 18
2-ie piętro, Sale 201-202.

DR. SIMÃO MEITIN
DYPLOMOWANY W NIEMCZECH
I W RIO DE JANEIRO
Specjalista w chorobach wewnętrznych i nerwowych. Drogi moczowe. Syfilis. Reumatyzm chroniczny.
Konsultorium: Rua Barão de Itapetininga, 37-a 1. piętro
Sale 6, 7, 8 i 9. Telefon. 4-0715
S. PAULO. 40-51

Dr. Oscar R. Tollens
— ADWOKAT —
Biuro: Largo do Thezouro 1
2 gie piętro, Sale 22, 23 i 24
TELEFON: 2-3934
REZYDENCJA: Rex Hotel,
Rua Santa Efigenia, 30
TELEFON: 4-7202
SÃO PAULO.

Gabinete Dentario
— DE —
ANTONIO CASTILHO
Largo da Concordia n. 10.
Leczenie szybkie i wykładowe. Specjalista w „Bridge” i operacjach dentystycznych. Promienie X.

JEDYNA POLSKA
FARBIARNIA I PRALNIA UBRANÍ
LEON KLIS
Al. Guaycurús, 74
LAPA — SÃO PAULO.

MASZYNY DO SZYCIA, mało używane, najlepszej marki, wysła się do każdej miejscowości.
CASA ADÃO - São Paulo
Rua Conselheiro Ramalho 274.

ZAKŁAD KRAWIECKI
Czesława Zielińskiego
Rua Gen. Couto Magalhães 64
SÃO PAULO

NA NOWE TORY

IV.
W statucie „Światowego Związku Polaków z Zagranicy”, Art. 6 brzmi: „Światowy Związek Polaków z Zagranicy, nosi charakter związku naczelnych zagranicznych organizacji polskich, jednoczących w sobie inne organizacje”. Uwaga do art. 6. wyjaśnia: „Jeśli dany teren mniejszościowy czy emigracyjny, nie posiada naczelnej polskiej organizacji, Światowy Związek Polaków z Zagranicy może przyjąć do swego składu poszczególne organizacje polskie z tegoż terenu.”

Za naczelną organizację na terenie Brazylji został uznany przez władze „Światowego Związku”, Centralny Związek Polaków z siedzibą w Kurytybie, więc z tego wynika, że wszystkie towarzystwa: oświatowe, naukowe, rolnicze, sportowe i t. p. lub związki już istniejących różnych towarzystw, przez wzgląd na dobro rodaków w nich zrzeszonych i ogólnie dobro Polskiego Narodu, powinny należeć do Centralnego Związku Polaków w Brazylji, który jest uznany za organizację naczelną na tutejszym terenie.

Dzisiaj w pojedynkę, wielu zadaniom jak natury społecznej, tak i gospodarczej, trudno jest podołać.

Te narody, które zrozumiły już dawno, że „gromada to wielki człowiek”, są zjednoczone, silne, a tem samem i odporne na różne niespodzianki, które rozwój wypadków życia niesie nam w darze.

Przypatrzmy się narodom Europy.

Dają one do konsolidacji wewnątrz, przez co posiadają siłę, znaczenie i wpływ na bieg wypadków w układzie sił nazwanych w rozgrywkach międzynarodowych.

Polski Naród nie został za innemi. Tam, w naszej Ojczyźnie, wre praca nad zjednoczeniem wysiłków dla dobra ogółu i dzięki temu pod wielokrotnością zaczynają się wzorować na Polsce inni, zaczynają nam zadrzeć i podpatrywać nasz system i metody działania.

Polska w przebiegu 16 lat zrobiła u siebie więcej, niż wiele społeczeństw za okres wieku.

Naród Polski jest pełen żywotności i stara się odrobić to, co stracił podczas długiej niewoli, a mimo to wielu mądrych naszych rodaków jest zdania, że i w dalszej pracy dla dobra ogółnego jest wprost naszym obowiązkiem biec, gdy inne narody w swym rozwoju mogą sobie pozwolić na pochód zwykłym krokiem.

I z tych to, a nie innych pobudek, powstał „Światowy Związek Polaków z Zagranicy”.

Na zew „Rady Organizacyjnej” stawili się delegaci z 17 państw: Przybyli dzielnicy pionierzy z dalekiej Mandżurji, z Australji, Afryki, Ameryki itd., przybyli, żeby radzić nad wspólnym dobrem, żeby łącznie z innymi pracować dla dobra Macierzy, dla mocarstwowej Polski.

Nasza delegacja z Brazylji w składzie: Romaa Paul, gen. S. Strzemiński, ks. Superior Rzymek, Józef Staszewski, prof. Kobrzyński i Michał Sekuła, pracowała zgodnie, biorąc

czynny udział w różnych komisjach, a pomagali jej wydatnie dzielnicy starzy paraczyce, jak: p. naczelnik Zaręchta, major Fularski, radca Pankiewicz, marszałek Szymański, były konsul Gluchowski, kap. Ryziński, obywatel typ i inni.

Nasza delegacja cieszyła się z widokiem wielu wybitnych osobistości i kierowników poważnych instytucji, to też zdołała przeprowadzić niektóre kwestie przez nią wysunięte.

Ks. Rzymek mieszka w Wilnie, jednak, zawiadomiony, stawiał się z pożytkiem pracował w komisji kulturalno-oświatowej, a w wolnych chwilach lub w podróży chętnie z nami gawędził o stosunkach parafialskich.

Dobre wiadomości cieszyły księdza patriotę, a zle wywoływały na liściach jego zaspiewanie.

W Krakowie były konsul Włodek zaprosił delegatów Południowej Ameryki na herbatkę, która zamienila się wprost w czte pod każdym względem i tam to zacytował rozochocił się, rozczulił i przeprowadził, że nadzieje czas zgody i miłości w tonie parafialskiej Polonii.

Za słowa pełne otuchy i nadziei — cześć zacnemu księdzu patriotce, cześć p. konsulowi Włodekowi i Jego czcigodnej Małżonce za tych kilka chwil w nader miłej i ciepłej atmosferze spędzonych.

MICHAŁ SEKUŁA.
Kurytyba 20—XI—1934.

Podziękowanie. Tow. Jedność Połowiec i Zarząd Okręgowy Kółek Rolniczych składają serdeczne podziękowanie p. Interwentorowi Manolowi Ribasowi, za opiekę i zajęcie się naszymi kolonjami oraz za przysianie

Bilety przejazdu na raty
Sprzedajemy bilety przejazdu „ida” do jakiegokolwiek miejscowości zagranicą.

Uprzystępniamy zapłatę

Sporządzamy w przeciągu niewielu dni, po cenie kosztu, potrzebne papiery, jak: „CARTAS DE CHAMADAS” (sztykarty) etc. Poinformujcie się o naszych świetnych warunkach

AGENCJA

„BREMEN”

LARGO SANTA EPHIGENIA 13. - Telef. 4-1152

46-53

80\$000 za wykonanie

Pięknego garnituru, eleganckiego „Tailleur” lub modnej kapy, tylko w

ALFAIATARIA INGLEZA

Siedziba: Rua Benjamin Constant 25, S. PAULO

TELEFON: 2-5976 - FILJA: Rua Santa Thereza 20 (róg Praça da Sé)

NAJSTARSZY ZAKŁAD KRAWIECKI TEGO RODZAJU.

GARNITUR Z DOBREGO SUKNA ZA WYJĄTKOWĄ CENĘ 150\$000.

DLACZEGO

Wszelkie napoje chłodzące należy pić przez SŁOMKE, szczególnie do tego higienicznie sporządzone. Dla tego, że, jak twierdzą lekarze-dentysty, uniknie się przez to chorób ustnych. Słomki dostarczane po cenach hurtow. ch. a przy zamówieniu 50 tysięcy słomek lub więcej, drukujemy na każdej kopirtee, w którą wkłada się słomkę, firmę zamawiającego.

DLACZEGO

TUTKI dla robienia papierosów, nieklejone, z ustnikami, oszczędzają zdrowie i kieszeń? Dlatego, że wata w środku ku tutki jest fitrem gubiącym nikotynę a więc oszczędza pieniądze; a ponieważ cena tutek jest niska, więc oszczędza kieszeń.

Adres fabryki: CASA GENY
Rua S. Caetano 208 — SÃO PAULO.

DR. A. CANDJA

SPECJALISTA CHOROBY WENERYCZNYCH

SYFILIS I TRYPER WE WSZELKICH STADJACH

Klijenci otrzymują bezpłatnie analizy lekarskie.

— Przyjmuje od 9—11 i od 2—6 codziennie. —

W niedzielę od 10—12

SÃO PAULO — Rua Barão de Itapetininga 52. — 3 piętro

TELEFON 4-0218.

WRZODY ŻOŁĄDKA I WNETRZNOŚCI

Bez wypoczynku i operacji

ZAPALENIA, CHOROBY KANAŁU ODCHODOWEGO I OBNIŻENIA ŻOŁĄDKA

KLINIKA MEDYCZNA I ELEKTROLECZNICZA

Rua José Bonifacio, 264 sobr. — SÃO PAULO

Porady: od 9—11 i od 3—5.

Villa Formosa

ALTO DO BELEMZINHO

Villa Maria

BRAZ

Villa Bertoga

ALTO DA MOÛCA

Doskonałe tereny na splaty od 20\$000 miesięcznie

Tramwaj i omnibus przed drzwiami.

CEGLA BEZPŁATNIE i materiał na raty

do konstrukcji własnego domu.

AGENCJE INFORMACYJNE NA TERENACH

BIURO GŁÓWNE: Rua São Bento 23 - 2. piętro - SÃO PAULO.

PRZYJMUJEMY SPRZEDAWCÓW.

Apteka Tiradentes

APTEKARZ — KUNO KLEEMANN

CURITYBA

Praça Tiradentes Nr. 398

TELEFON 1084

Jedyna Apteka Polska w Kurytybie.

Największy skład artykułów aptecznych i drogerijnych po najniższych cenach

Porady lekarskie dla biednych od godziny 10 - 12

List z Polski

A więc mamy nareszcie oddłużenie rolników — i to oddłużenie poważne, zarazem wszelkie ostateczne. Nie będzie ono jednakże dla wszystkich dłużników i nie będzie jednakowe na wszystkie długi. Wielcy rolnicy stosunkowo najmniej osiągną korzyści, drobni — najwięcej. Długi prywatne inaczej się będzie załatwiał, a bankowe inaczej. Nowe prawo oddłużające przewiduje, że wszyscy rolnicy mogą zamienić dług prywatny, zabezpieczony hipotecą, na długoterminowy (w listach zastawnych). Ale ta zamiana stosuje się tylko do „długów mieszkających się o 50 procentach szacunku nieruchomości”. Wierzyciel będzie musiał przyjmować owe listy — za każde 100 zł. długu stu złotych w papierze.

Dalej w zasadzie dłużnicy rolni będą mogli spłacać w ciągu lat 3 długi prywatne ponad 500 zł. papierami procentowymi po specjalnym, korzystnym dla dłużnika kursie.

Drobni rolnicy nie mają papierów procentowych, a często i nie zaciągają pożyczek hipotecznych. Ich długi prywatne będą rozłożone na lat 14 (rat 28) na 3%; kto spłaci wcześniej, ten skorzysta z bonifikaty. Pierwsza półroczna rata przypadnie na 1 kwietnia 1935 r. Rozłożenie na raty stosuje się również do długów, których płatność została ustalona przez urząd rozjemczy lub układ z wierzycielem. Rozłożenie na raty podlega zarówno kapitałowi, jak procentowi i kosztowi. Ulgi jednak mogą być zawieszone, jeżeli urząd rozjemczy uzna, że dłużnik może zapłacić przed i po wyższym procentem. Same długi urząd rozjemczy może obniżyć „z tytułu działów rodzinnych i spadkowych”, „z tytułu reszty ceny kupna” lub wreszcie odpowiednio zmniejszyć czynsz dzierżawny.

Dłużnicy banków państwowych i Funduszu Obrótowego Reformy Rolnej korzystać będą z częściowej obniżki długu, rozciągnięcia płatności długu na dłuższy czas i z obniżki procentu. Około 450 milionów zł. długów będzie skreślone tym sposobem.

Skromna sprawa

O ile oddłużenie w rolnictwie jest zakreślone na wielką skalę, o tyle naprawa ubezpieczeń społecznych skończyła się narażeniem skromnie. Utworzony będzie dla wszystkich ubezpieczeń jeden zakład. Zwolniono od ubezpieczenia chorobowego pracowników samorządowych, dalej osoby, które pobierają ponad 725 zł. miesięcznie (takich jest mało), pracownicy domowe, zastępujące zwykłe stugi chłiwolno (do 2 tygodni). Pozostawiono bez zmiany wszystkie składki, a więc i ciężary, które się odbijają pośrednio na bezrobotnych, gdyż między bezrobociem a ubezpieczeniami jest zależność; dopiero gdy ciężar ubezpieczeń zmniejszy, zmniejszy się bezrobocie.

Węgry po wojnie światowej

W polityce zapisać możemy umocnienie przyjaźni między Polską a Węgrami. Węgry straciły przez wojnę na rzecz sąsiadów obszar, równy całej Kongresówce z Galicją, i 13 miljonów ludności, w tym 3 miliony Węgrów. Pozostał im obszar nieco większy od Galicji, a ludności cztery razy mniej niż w Polsce (7 i pół miliona), katolików jest 36%, 21% stanowią kalwini. Jak bardzo okrojono Węgry, dowodzi to choćby, że ze 140 miast zostało w państwie węgierskim ledwie 44. Z bogactw ziemnych Węgry stracili złoto, srebro, miedź, nikiel, połowę węgla, 60% rud żelaznych.

Na Węgrzech od lat dwu na czele rządu stoi generał Juliuś Goembesz. Goembesz należy do dzielników, a zarazem ostrożnych polityków. Tą ostrożnością chce właśnie doprowadzić do odzyskania, jeśli nie wszystkich utraconych ziem, to przynajmniej ich części.

Węgry miały do niedawna

dwóch przyjaciół: Niemcy oraz Włochy, częściowo także Anglię. Odkąd jednak Włochy porzuciły się z Niemcami o Austrię, Węgry liczyć mogą mniej na pomoc Włoch, Mussolini bowiem musi myśleć głównie o obronie swojej ojczyzny i niepodległości Austrii, nie zaś o powiększaniu Węgier. Zapewne wspólnym wrogiem Węgier i Włoch jest Jugosławia. Ale w Jugosławii działają Niemcy i podobno kuszą ją częścią słowiańską Austrii. W każdym razie Węgry muszą się liczyć z tem, że Niemcy hitlerowskie są przyjazne Jugosławii. Przyjaźń tę usiłował umocnić Goering podczas uroczystości pogrzebowych króla Aleksandra. Węgry jednak, aby odzyskać ziemie utracone, muszą sobie zdobyć przyjaciół, gdyż o własnych siłach tego nie dokonają: ich armia jest słaba (35 tys. żołnierzy).

Przyjaciele Węgier mogą być albo polityczni, albo polityczni i wojskowi. Według Goembesza należałoby stworzyć łańcuch państw przyjaznych sobie, byłyby to: Niemcy, Polska, Węgry, Włochy. Narazie łańcuch ten nie może być złożony, bo np. Polskę od Węgier przegradza Czechosłowacja. Mimo to pewno na politycznych zamiarach zawita do Polski generał Goembesz.

Wynik doraźny odwiedzin

Narazie zawarł umowę niepolityczną: będziemy szerzyć język węgierski w Polsce, a Węgry polski u siebie. Poza tem oba państwa zbadały, czyby się nie udało ożywić wymiany towarów. Jeszcze w r. 1931 wywieźliśmy na Węgry surowców i wyrobów wartości 27 milj. W zeszłym roku już tylko za 5 i pół miliona, a w tym (do września) za 3 miliony. Stało się to dlatego, że Węgry rozbudowały przemysł, chroniąc się zwłaszcza od zakupu polskiej manufaktury.

Dobrze! A co będzie z polityką? Polska nie chce i nie może iść tak daleko, jakby Węgry pragnęły.

W półrocznej „Gazecie Polskiej” czytamy, że Polska działała zawsze „w kierunku zacieśnienia współpracy” między państwami nadnadrzańskimi „nigdy zaś dla wzmaganie zadróżnień”. Innymi słowy, Polska pozostanie wierna sojusznicy z Rumunią i przyjaźni z Jugosławią, a pokojowi ze wszystkimi sąsiadami Węgier.

Mimo to Polska rozumnie korzystać dla siebie z przyjaźni węgierskiej (np. w stosunku do Niemiec). Przyjaźń ta umocni bezwarunkowo i oba państwa zbliżą się wzajemnie, ale na to trzeba czasu. Tętniejsze granice Węgier nie są wieczne. Kiedy jednak i jak one się zmienią, nikt jasno nie wie. Naród węgierski może być wszakże pewny, że Polska przeciw niemu nigdy nie wystąpi.

Poznań, 4 grudnia 1934.

LEKARZ - DENTYSTA

JANINA FURMANIAK SCHMIDTINGER

Wykonuje wszystkie prace dentystyczne: leczenie zębów, plombowanie, wyjmowanie bez bólu, wprawianie sztucznych zębów i szkieł i t. d. Wykonanie gwarantowane, ceny przystępne.

KONSULTORJUM: Rua Treze de Maio Róg Trajano Reis w Kurytybie
Przyjmuje od godz. 8—12 i od 1—5 popoł.

Cia. Territorial „CAJURU”

LOTY NA SPŁATY OD 12\$000 NA NAJPIĘKNIJSZYM PRZEDMIĘCIU KURYTYBY, 2.880 METRÓW OD STACJI KOLEJOWEJ.
416 RUA 15 DE NOVEMBRO 416

ZE ŚWIATA

Polska

Prasa polska obojętnie traktuje wiadomość z Francji, że rząd franc. ma zamiar wkrótce po raz drugi spróbować wręczyć plan paktu Wschodniego. Francja okazuje chęć przystania na warunki Polski co do wzajemnej pomocy wśród sąsiednich państw. Litwa i Czechosłowacja są gotowe, z Polską podpisać pakt nieagresji bez żądań aby inne państwa przyjęły te same warunki.

— Żydowska statystyka mówi że od r. 1918 wyemigrowało z Polski do Palestyny 65 tys. żydów. Jednakże sekretarz ministerstwa spr. wewn. oświadcza, że co rok opuszcza Polskę 30 tys. żydów, co wyrównuje się z naturalnym przyrostem, tak że problem żydowski pozostał nierozwiązany.

Węgry

Skazanie wielokrotnego przestępcy

Sławny ze swych zamachów na mosty i kursujące pociągi Matuszka, został z początku skazany na śmierć przez sąd węgierski. Wyrok ten nie został jednak wykonany, gdyż okazało się, że Matuszka już przedtem był skazany w Austrii na 6 lat więzienia za różne przestępstwa. Wobec tego skazanie zostanie wysłany najpierw do Austrii, gdzie odsiedzi karę, po odbyciu której zostanie dopiero odesłany do Węgier aby oddać głowę katowi.

Francja - Niemcy

Z powodu zmian osobowych na czele rządu francuskiego, spodziewają się Niemcy także wielkiej zmiany w stosunku do swego rządu. Doumergue, były prezydent ministrów trzymał się starej polityki Francji która pod kierownictwem Barthou starała się okrzyć Niemców ze wszystkich stron. Dziś tych dwóch już nie ma, a Laval jest zawsze gotów do wymiany myśli i jest bardziej przystępny. Obecny zaś prezydent ministrów Flandin jest przedewszystkiem wielkim znawcą gospodarstwa i finansów i całą swoją energję poświęca dla podniesienia stanu gospodarczego państwa, wobec czego Niemcy spodziewają się lepszych stosunków. Największą przeszkodą porozumienia się, jest sprawa Saary Niemcy mają nadzieję, że ta sprawa dobrze się dla nich skończy, a wtedy nie będzie już nic stało na drodze do wspólnego porozumienia się pomiędzy Niemcami i Francją.

Nadzwyczajne posiedzenie Rady Ligi Narodów

Dnia 20-go zebrała się w Genewie Rada Ligi Narodów na nadzwyczajnem posiedzeniu w sprawie wojny pomiędzy Boliwią i Paragwajem. Po raz pierwszy był obecny francuski minister Laval. Przewodniczący Benesz, w przemowie swojej wspominał tragiczną śmierć króla Aleksandra i ministra Barthou. Obaj wybrali się w podróż w celu pokoju. Rada Ligi także w tym samym celu zebrana, w celu zakończenia wojny pomiędzy Boliwią i Paragwajem. Zatargi wojenne muszą być zaniechane, ażeby spokojnie załatwić spór pomiędzy dwoma państwami południowymi. Benesz apelował do tych państw, ażeby

przed światem daty Lidze okazać spełnienia swej misji pokojowej.

— Druga konferencja odbyła się między delegatami sześciu największych państw w sprawie rozbrojenia. Angielski delegat Hendersen proponował, ażeby komisja wybrana dalej pracowała nad projektem który przewidywałoby nad wyrobieniem i handlem broni. Amerykański delegat Wilson w tej sprawie żąda, ażeby przemysł broni, czy prywatny, czy rządowy był zależny od koncesji Ligi Narodów.

Starania Ligi Narodów bezskuteczne

Gdy rozpoczęła się w Genewie nadzwyczajna konferencja delegatów Francji, Anglii, Rosji, Włoch, Czechosłowacji innych Państw w celu zakończenia wojny pomiędzy Boliwią i Paragwajem, to ostatnie państwo po kilkumiesięcznym odpoczynku rozpoczęło teraz na nowo kroki wojenne i ma zamiar wkroczyć na ziemię Boliwii. Równocześnie Rząd paragwajski zawiadomił Ligę przez swego delegata, że nie przyjmie warunków Ligi, natomiast przyjmuje pośrednictwo Argentyny, Brazylii i Ameryki Północnej. Z tego widać, że Liga jest bezsilną a Ameryka Północna tego tylko pragnie.

Włochy

Wizyta dyplomatów austriackich w Rzymie

Wizyta kanclerza Austrii, ministra spraw zagranicznych i jego zastępcy w Rzymie, ma ogromne znaczenie w polityce światowej. Po kilku godzinach narady z Mussolinim i całym gabinetem włoskim przy bankiecie padły słowa najserdeczniejszej przyjaźni, z podkreśleniem, że Włochy gwarantują niepodległość Austrii.

Austria

Wielki Obchód z okazji 22 rocznicy urodzin arcyksięcia z Habsburgów — Otto w Wiedniu pokazał, że większość narodu jest za powrotem Habsburgów na tron.

Oprócz licznych nabożeństw po wszystkich kościołach, odbyły się różne akademie, zebrania i odczyty, na których czele stali marszałek arcyksięcia Eugen, generał książę Schronburg, książę von Hohenberg i major Kimmel. Udział tego ostatniego ma wielkie znaczenie polityczne.

St. Zjednoczone

Koroskopy nowej wojny

Były prezes ministrów, Lloyd George, wygłosił przed kilku dniami na wystawie prasy angielskiej mowę, w której powiedział między innymi, iż w Europie może lada dzień wybuchnąć wojna, która będzie okropną w swych skutkach, gdyż każde państwo pracuje dzisiaj gorączkowo nad ulepszeniem materiału wojennego i wynajdywaniem coraz bardziej zabójczych gazów, które w przyszłej wojnie będą równie

niebezpieczne dla żołnierzy na polu walki, jak i dla ludności znajdującej się daleko poza jej obrębem, gdyż nie zawsze będzie można zabezpieczyć się przed nimi.

W końcu mówca zwrócił gorący apel do młodzieży, aby wytyżyła wszystkie siły we współpracy z ludźmi dobrej woli, którzy starają się za wszelką cenę nie dopuścić do wojny.

Zapytany, czy wierzy w możliwość uniknięcia zawieruchy światowej, odparł, iż wszystko jest możliwe, jednakże Europę trzeba obecnie uważać za wulkan, który lada chwila może wybuchnąć straszliwą pożogą wojenną. Dlatego nie tylko kraje europejskie, lecz i innych części świata powinny zorganizować silną obrońę ekonomiczną, aby ich nie zaszkodził nieprzygotowanych mogący nastąpić kataklizm.

Traktat handlowy między Brazylią a Półn. Ameryką

W Waszyngtonie toczą się rokowania między przedstawicielami rządu północno-amerykańskiego a ambasadorem brazylijskim Oswaldo Aranha, mające na celu opracowanie punktów traktatu handlowego, jaki ma być zawarty między obu państwami.

Ambasador Oswaldo Aranha telegrafował przed kilku dniami do p. Armando Vidala, prezesa krajowego do parlamentu kawy w Rio, o wystanie do Ameryki eksperta kawowego, któryby mógł omówić z technikami amerykańskimi pewne punkty dotyczące handlu kawą, a mające być objęte umową. Ministerjum brazylijskie wydelegowało w tym celu p. Eurico Penteado, który w najbliższych dniach ma udać się drogą powietrzną w podróż do Ameryki.

Wspomniany traktat ma być podpisany w przeciągu najbliższych paru tygodni.

Meksyk

Prześladowanie katolicyzmu nie ustaje

Ministerstwo wojny w Meksyku wystąpiło z oficjalnym komunikatem, który ma za zadanie zaprzeczyć niepokojącym pogłoskom, kursującym o sytuacji w Meksyku. Komunikat wyjaśnia, że w całym kraju panuje całkowity spokój, jedynie tylko w pobliżu miasta Bayocor, w stanie Durango doszło do starcia pomiędzy patrolami wojskowymi, a oddziałem rozbójniczym, który został rozbity przez wojsko.

Prasa ogłasza oświadczenie arcybiskupa Diaza, który zaprzecza, jakoby duchowieństwo zajmowało się agitacją. Kapłani katolicy w Meksyku stawali w sposób legalny w obronie katolików, trzymając się ściśle przepisów konstytucji. Troską wszystkich katolików jako obywateli — pisze arcybiskup — musi być obrona ich praw naturalnych wszystkich — miarownie dozwolonymi środkami.

Jak donoszą z Aguas Calientes, tamtejszy parlament stanowy uchwalił poprawkę do konstytucji na zasadzie której na 30.600 mieszkańców przypadać może tylko jeden duchowny. Na podstawie tego zarządzenia w stanie tym pozostanie tylko 500 katolickich kapłanów. Biskup z Aguas Calientes, Lopez, został wezwany do opuszczenia tego stanu.

Dziennik „Universal” donosi z Chihuahuy, że władze odebrały także pastorem protestanckiemu zezwolenie na sprawowanie funkcji religijnych. Biskup katolicki stanu Chihuahua udał się do El Paso (Texas. St. Zjedn.), zaś inni księża katolicy opuszczają ten stan w najbliższych dniach, tak że wkrótce nie będzie tam ani jednego duchownego.

kom, kursującym o sytuacji w Meksyku. Komunikat wyjaśnia, że w całym kraju panuje całkowity spokój, jedynie tylko w pobliżu miasta Bayocor, w stanie Durango doszło do starcia pomiędzy patrolami wojskowymi, a oddziałem rozbójniczym, który został rozbity przez wojsko.

Prasa ogłasza oświadczenie arcybiskupa Diaza, który zaprzecza, jakoby duchowieństwo zajmowało się agitacją. Kapłani katolicy w Meksyku stawali w sposób legalny w obronie katolików, trzymając się ściśle przepisów konstytucji. Troską wszystkich katolików jako obywateli — pisze arcybiskup — musi być obrona ich praw naturalnych wszystkich — miarownie dozwolonymi środkami.

Jak donoszą z Aguas Calientes, tamtejszy parlament stanowy uchwalił poprawkę do konstytucji na zasadzie której na 30.600 mieszkańców przypadać może tylko jeden duchowny. Na podstawie tego zarządzenia w stanie tym pozostanie tylko 500 katolickich kapłanów. Biskup z Aguas Calientes, Lopez, został wezwany do opuszczenia tego stanu.

Dziennik „Universal” donosi z Chihuahuy, że władze odebrały także pastorem protestanckiemu zezwolenie na sprawowanie funkcji religijnych. Biskup katolicki stanu Chihuahua udał się do El Paso (Texas. St. Zjedn.), zaś inni księża katolicy opuszczają ten stan w najbliższych dniach, tak że wkrótce nie będzie tam ani jednego duchownego.

Boliwia - Paragwaj

Boliwijskie ministerstwo wojny zaprzecza pogłoskom pochodzącym z Paragwaju, jakoby Boliwia w ostatnich dniach straciła 7 tysięcy żołnierzy i znajdowała się w krytycznem położeniu.

Według wiadomości z Assumpcjo, wojska paragwajskie zajęły dn. 17 b. m. miasto Bolivian.

— Donoszą z Buenos Aires, iż niektóre oddziały boliwijskie przekroczyły granicę argentyńską, wobec czego rząd argentyński wysłał siłę zbrojną w celu interwencji najeźdźców.

MIGUEL MATISKEI

PRZYSIĘGŁY TŁUMACZ PUBLICZNY

J. GELBERT

SŁUCHACZ PRAW

BIURO: ul. Barão do Rio Branco 562 — KURYTYBA.

Tłumaczy się na język portugalski pisma sporządzone w jakimkolwiek języku; tłumaczenia te są uznane przez Rząd za legalne. Wyraza się pospiesznie:

Naturalizację, Dokumenty potrzebne do zawarcia małżeństwa, Powołania z zagranicy, Potwierdzenia tożsamości.

Zwolnienia od służby wojskowej stosownie do rozporządzenia prawa, jakiegokolwiek sprawy w Sekretariatach, Ściągania należności, Podania, Umowy i t. d. Bezpłatne porady w jakiegokolwiek kwestji adwokackiej.

Mieszkańcy wnętrza Stanu mogą zwracać się z interesami listownie pod wyżej wskazanym adresem. 29-40

Produkty nieczłonne

Dostawa do domu

Casa Substancia

TH. RUI SPRENGER

KIEŁBASY, SZYNKI, SMALCE, WYROBY MASARSKIE WOGÓLE, SERW, MASŁO I KONSERWY

Rua Monsenhor Celso, 47. — Tel. 1622. — Cx. postal. 328. CENR REALNE SZYBKA I GRZECZNA OBSŁUGA.

39-pr.

ROWERY OPEL

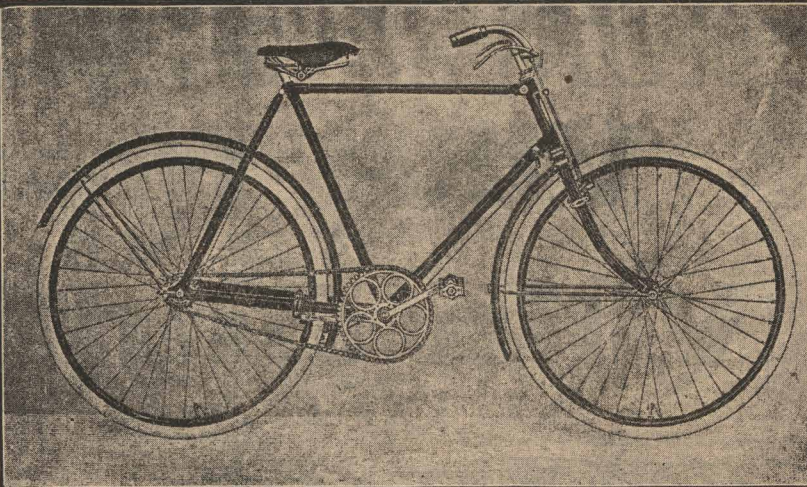
Otrzymaliśmy właśnie nową partję modeli 1935 w Kurytybie i w Joinville.

Sprzedaż aa gotówkę, na raty oraz odsprzedawcom

JOÃO PROSDOCIMO & FILHOS

Rua Barão do Serro Azul 51-55 — Curityba

Rua 9 de Março 126 — Joinville,

Pomiedzy najlepszymi markami piwa wyróżnia się znana

TUZIN RS. 14\$000

Oryginalny typ piwa, wyłącznie fabrykowany przez browar „CRUZEIRO”

CURITYBA Telefon 495 | 751.

„Pomba”

sytuacji w
wyjaśniania,
całkowicie
w po-
stanie
starcia po-
jskowym, a
czym, który
rojsko.

świadczenie
ory zapre-
ństwo zaj-
Kaptani ka-
wali w spo-
katolików,
przepisów
wszystkich
teli — pise-
yć obrona
wszystkie-
nemi środ-

as Calien-
ent stanowy
konstytucji
na 30.000
adać może
y. Na pod-
nia w sta-
tylko 500
Biskup z
ez, został
zenia tego

l* donosi z
e odebrały
estankiemu
wanie fun-
up kotolicki
się do El
dn.), zaś in-
uszcza ten
dniach, tak
e tam ani

stwo wojny
pochodzą-
oby Bolivi-
straciła 7
znajdowała
położeniu.
ci z Assum-
ajskie zajęły
Bolivian.
nos Aires,
bolwijskie
argentyńską,
argentyński
celu inter-

RT
AW
YBA.

akimkol-
ne. Wy-

wa, Po-

enia pra-
żytości,
kwestji

listownie
29-40

o domu

MASŁO

stal. 328.
UGA.

39-pr.

Curityba

le,

ma

Druzgocąca realność, nie jest to likwidacja, lecz zwyczajna sposobność, którą

CASA DO POVO

PRAÇA CEL. ENÉAS, 129, TEL. 321

Oferuje swej Szanownej Klienteli, w przeddzień świąt. Poniżej przytoczona lista naszych cen z pewnością wszystkich zadziwi!

PŁÓTNA I PERKALIKI		Kratka, zefir, drellichy, kaszmiry — olbrzymi wybór		Kapelusze, czapki, parasolki	
Płótno surowe Aviação, sztuka 10 mtr.	5\$800	Kratka Paulistańska obcisła, metr	1\$200	Kapelusze wełniane dla chłopców, każdy	4\$500
Płótno surowe Indio, sztuka 10 mtr.	7\$500	Kratka ciemna szeroka, metr	9\$00	Kapelusze wełniane dla mężczyzn	9\$500
Płótno surowe Indio, szerokie 65 cent.	9\$000	Kratka gruba na koszule, metr	1\$600	Kapelusze z sierści zajęcej z podszewką jedwabną	15\$000
Płótno surowe Indio na łózkę pojed.	10\$500	Kratka czerwona na powłoki do kółdnr, metr	1\$400	Kapelusze ekstra z podszewką jedwabną	20\$000
Płótno surowe Indio szer. 1 jarda	13\$500	Zefir cienki bez przyprawy, metr	8\$00	Czapki skórzane dla chłopców	3\$500
Płótno surowe podw. szerokość na łózkę	57\$000	Zefir pasiasty na koszule, metr	1\$200	Czapki kaszmirowe dla chłopców	3\$500
Płótno białe bez krochmalu campeão	7\$800	Zafir angielski na koszule, metr	1\$700	Parasolki dla dzieci (fantazyjne)	5\$000
Płótno białe bez krochmalu Luta	8\$300	Drellich arranca toco, metr	9\$00	Parasolki czarne, trzonki modne, dla pań	9\$500
Płótno białe grube, płótno cretone	8\$800	Drellich pasiasty, ciemny, metr	1\$200	Parasolki czarne atlasowe nieprzemakalne	15\$000
Perkalik bez krochmalu	8\$800	Drellich Colonial, metr	1\$000	Parasolki z trykoliny pasiastej dla pań	12\$000
Perkalik Ave Mario i Taubate 10 jard	12\$500	Drellich arranca cepo	1\$400	Parasole dla mężczyzn	10\$000
Perkalik Helena, płótno cambraila, sztuka 10 jard	14\$000	Drellich ferro prawdziwy, metr	1\$800	Chusteczki, pończochy, podwiązki, gumy	
Perkalik S. Jorge i Camponez	26\$000	Drellich kaki, popielaty, niebieski i biały, metr	1\$800	Pończochy bawełniane dla mężczyzn, para	\$600
Cambraila Julieta podw. sz., sztuka 10 metrów	15\$000	Drellich Aço niezwykły, metr	2\$500	Pończochy bawełniane dla chłopców	\$600
Cambraila Lord, podw. szerokość 20 jard	27\$000	Drellich cassineta ciemny, metr	3\$000	Pończochy z nici szkockich, fantazyjne, dla mężczyzn	1\$000
Cambraila Rose Marie podw. sz. cienkie na wyprawę 20 jard	40\$000	Kaszmiry popielate i ciemno-dziebieskie sz. 1,50, metr	9\$500	Pończochy z podw. nici, fantazyjne	1\$500
KAPY I RĘCZNIKI		Kaszmir pasiasty, najnowsza odmiana, metr	12\$500	Pończochy jedwabne, fantazyjne	2\$000
Kapy ciemne z frendzlami, poj. sz.	4\$500	Kaszmir czarny i czarny, typ Cheviot	13\$000	Pończochy bawełniane, bez skazy, dla pań	\$900
Kapy mieszane z ząbkami poj. szer.	8\$500	Gabardina i flanela, biała i czarna, celelinowa i gre- nat, szer. 1,50	17\$000	Pończochy z nici szkockich, prawdziwe	2\$500
Rapy mieszane białe, poj. szer.	8\$800	Lasticotina angielska, metr	35\$000	Pończochy z nici szkockich, włóczkowe 48 dla pań	3\$000
Kapy fustonowe mieszane z ząbkami i frendzlami	9\$500	RÓŻNE TKANINY		Pończochy jedwabne z strzałką dla pań	2\$500
Kapy fustonowe mieszane z ząbkami i frendzlami podw. szerokość	12\$500	Luisine w kolorach, metr	\$900	Pończochy jedwabne ciemne z strzałką dla pań	5\$500
Kapy lniane z ząbkami podw. szer.	14\$500	Luisine szerokie i najlepsze, metr	1\$200	Pończochy jedwabne ciemne z strzałką dla pań	3\$500
Kapy białe lniane Granite, podw. szer.	26\$000	Merino czarne, angielskie, metr	2\$500	Pończochy jedwabne ciemne włóczkowe 48 dla pań	5\$500
Kapy z koronki filet, podw. szerokość	38\$000	Crepeline czarne na żałobę, metr	3\$000	Chusteczki z obwódka, każda	\$300
Ręczniki do twarzy w kolorach	\$800	Fustão białe i kwieciste	2\$500	Chusteczki białe z cambraila każda	\$500
Ręczniki do twarzy w kolorach, nadzwyczajne	1\$500	Pelucia biała, kremowa, niebieska i t. d. metr	1\$500	Chusteczki z cambraila cienkiej, każda	1\$200
Ręczniki do twarzy grube typ hiszpański	2\$000	Pelucia fustonowa, metr	2\$500	Chusteczki kolorowe, każda	\$800
Ręczniki do kąpieli, białe	4\$500	Filó cienkie, szerokie, metr	2\$500	Chusteczki z obwódka żałobną, każda	1\$200
Ręczniki do kąpieli typ lnianych, białe	5\$000	Organdyna szwajcarska biała i w kolorach, metr	2\$800	Podwiązki amerykańskie dla mężczyzn, para	1\$000
Ręczniki do kąpieli Alagóas	8\$500	Gorgorão mieszane, wszelkie kolory	3\$500	Podwiązki szerokie dla mężczyzn, para	2\$000
Obrusy na stół z obwódką 140x150	10\$500	Crepon japoński na kimono, metr	2\$600	Podwiązki gumowe dla pań, para	1\$500
Garnitur z 6 serwetek z obwódką	14\$500	Towar na sienniki, metr	\$900	Guma wszelkiej szerokości, od	\$100
Serwetki adamszkowe do kolacji 1-2 tuz.	4\$500	Drellich szary, metr	1\$200	BIELIŻNA GOTOWA	
Bielizna kuchenna z lnu kratkowanego, sztuka	1\$600	Drellich dziecięcy, pasy wąskie, metr	1\$500	Spodnie drellichowe dla robotników, każde	4\$800
Bielizna kuchenna z lnu kratkowanego, mtr.	1\$800	Inlet pasiasty podw. szer. na pierze, metr	2\$000	Koszule zefirowe dla robotników	5\$000
Obrósy na stół kremowe szerokie 1,40	3\$000	Towar na firanki, szeroki, metr	1\$600	Kalesony zefirowe	2\$400
Obrósy na stół białe i kolorowe, szer. 1,40	3\$500	Towar na firanki, pod. szerokość, metr	2\$500	Kalesony zefirowe Branco Ryar	3\$000
Obrósy na stół białe i lniane	5\$800	JEDWABIE		Koszule trykolinowe, kolory stałe	8\$000
Perkale, perkalki, wale etamiay — kolory trwałe		Changai, wszelkie kolory, metr	3\$500	Koszule trykolinowe, kolory stałe	8\$000
Perkal kwiecisty i fantazyjny, metr	\$800	Changai kwiecisty i kropkowany, metr	3\$800	Koszule trykolinowe Soyense, cienkie	18\$000
Perkal kwiecisty i fantazyjny szeroki, metr	\$900	Radium bez przyprawy, najlepsze kolory, metr	5\$000	Pyżamy zefirowe	8\$000
Perkal kwiecisty podw. szerokość, metr	1\$200	ROZDZIAŁ CXL		Pyżamy trykolinowe	15\$000
Perkalik kwiecisty na dekoracje	\$200	780		Koszule trykotowe dla mężczyzn	2\$000
Etamine escocze, wysoka moda, metr	1\$400			Koszule sportowe dla mężczyzn	1\$800
Etamine jasne i ciemne bardzo szerokie, metr	1\$600	NOWOCZEŚNI TEMPEARJUSZE		Koszule trykotowe z kołnierzykiem dla mężczyzn	4\$500
Voil gładkie wszelkie kolory, metr	1\$800	777		Koszule trykotowe dla chłopców	3\$500
Voil typ szwajcarski modne odmiany	1\$800			PERFUMERJA I DROBIARZKI	
Voil Pintado ostatnia moda, metr	2\$500	Bez wątpienia był to bardzo ostrożny duch.		Puder „Diz me que sim“, pudełko małe	\$400
Voil Chifon, ciemny, metr	2\$500			Puder „Diz me que sim“, pudełko duże	1\$000
Voil (typ Georgette)	3\$000	Teraz przechodził koło drzwi.		Ruż Brun, pudełko	\$500
Voil biały i czarny na lekką żałobę metr	1\$400			NOWOCZEŚNI TEMPEARJUSZE	
Linon, len, opalina, kreton i trykolina		Widocznie rycerz był ranny w rękę i to ciężko.		Radca mógł teraz dokładnie się przyjrzeć. Widział błyszczący pancerz, nawet przybliżyć, która kryła twarz pozornie olbrzymiej postaci.	
Linon gruby, ładne kolory, metr	1\$200				
Linon mieszane, metr	1\$500	W parku nie znaleziono już żadnych śladów.		Zaczęła schodzić powoli na dół schodami do grobowca. Teraz radca już nie wyglądał, lecz przyłożywszy ucho do szpary — nasłuchiwał.	
Len krajowego wyrobu	1\$800	Daremnie Nero szczełął przy jednym miejscu parkanu zbieg uciekł.		Nagle posłyszał niezwykle głos.	

ROZDZIAŁ CXL

Wiadomości Dla Lorencea.

Doktor Lorenc od czasu wizyty radcy czuł się nader przygnębionym. Poznał teraz, że ma jednego więcej niebezpiecznego przeciwnika; choć nie przypuszczał by miał z nim tyle przykrości, co z Krausem. To też chciał Krausego bezwarunkowo zgładzić. Cekał więc niecierpliwie na dwóch lokaj, którzy w jego sprawie tak w Birkengofie, jak i w rezydencji działali.

Katzenstein bawił wciąż jeszcze w sąsiedztwie. Ludwika chodziła prawie co dzień do pałacu ministra i wydoskonalała się tak w konnej jeździe, że i na dalsze przejażdżki mogła wyjeżdżać. Młody lekarz siedział właśnie rozmyślając w swym gabinecie, gdy nagle otworzył drzwi służący, powiernik ministra, we wszystko wtajemniczony.

Doktor zły, że mu przeszkadzano, chciał już zgromić lokaja, nagle jednak zbladł śmiertelnie, gdy ujrzał numer 4, który wszedł szybko, otulony w długi płaszcz.

Lokaj był błydy i pomieszany, biała chustka zasłaniała czoło, z pod płaszcza widać było na lewym ramieniu zakrwawiony bandaż.

Doktor Lorenc zamknął szybko drzwi.

— Co się stało? — zawołał z przerażeniem.

— Pudo, panie doktorze. Wszystko szło jak najlepiej. miałem kościotrupa już w ręku, aż tu nagle dyabli nasłali starego, który mi wszystko popsul.

— Radca Stolski — zawołał lekarz.

— Nie wiem jak się szelna nazywa, wiem tylko, że on wszystkiego przyczyna. Człowiek niski, z siwymi bakami i bystrym wzrokiem.

— To on — zawołał doktor Lorenc.

Zbir padł znużony na krzesło.

— Przybyłem tu, byś mi pan opatrzył. Oberwałem porządnie, a do innego lekarza nie pójdę, nie chcę budzić podejrzeń.

Patrzono pan, na moją rękę, straciłem tyle krwi, że ledwo żyję.

Doktor przekonał się o prawdziwości tych słów.

— Czy cię postrzelili radca?

— Nie, nieraz już ochroniłem się przed strzałem. Tym razem było co innego. Pies, bestya, jak cię wielki, rzucił się na mnie i gdybym nie pancerz rycerza, byłby mnie rozdrł w kawałki.

Doktor Lorenc rozwiązał bandaż.

Nero w straszliwy sposób porwał ramię w kilku miejscach.

— To ten stary poszczul psa — syczał lokaj — dzięki Bogu zem miał pancerz, chronił mi gardło, bo tu mię docapil naprzód i gryzł, że aż chrząst żelaza słyszałem.

Radca szepotał uradowany: Domyślałem się tego — teraz trzeba znów spojrzeć.

I znów wyrzwał na schody; Wilhelm głaskał potężną głowę Nerona.

Radca usłyszał znów chrząst zamku.

Mingło już 10 minut odkąd rycerz zniknął z grobowcu.

I znów zabłysnął pancerz, postać tajemnicza wyszła.

— O zgrozo!

Duch ciągnął za sobą biały szkielec.

Nagle się zatrzymał na pierwszym schodzie nasłuchując.

W tej samej chwili Stolski pechnął drzwi naprzód.

— Naprzód — krzyknął piorunującym głosem.

Wilhelm puścił ramię, rozległo się wściekle wycie i pies skoczył jak piorun ze schodów.

Co za widok!

Na dole, przy drzwiach grobowca wałala się świecąca postać po ziemi.

Nasłuchując szarpał Nero z wściekłością zapinki pancerza. Słychać było szczyt żelaza.

Przekleństwa, dziki wrzask, wydobywały się z pod helmu. — Znać było, że w tej świecącej powłoce tkwi człowiek olbrzymiej siły.

Oto duch! — krzyknął radca — Wilhelmie, podaj sznurek, musimy go związać.

Wilhelmowi nie trzeba było dwa razy tego powtarzać.

Wskoczył do ciemnego pokoju i wpadł na swe nieszczęście z całym impetem na wystający róg szafy.

Rozległ się tylko trzask. — Wilhelm leżał na pół żywy, ogłuszony na ziemi. Naprawdę zrywał go radca i wołał o sznur.

Tymczasem walka na schodach szalała dalej.

Raz rycerz, raz pies był na wierzchu, obydwa szarpali się tak zawzięcie, że kościotrup rozleciał się w kawałki.

Radca Stolski był okropnie wzburzony. Wpadł do ciemnego pokoju, i stanął nad leżącym Wilhelmem i zaczął go trząść, wołać, zaklinać. Ale Wilhelm leżał jak nieżywy.

Radca widział, że trzeba gdzieś szukać pomocy.

— Tu służba! krzyczał silnym głosem — zaraz tu, tu wszyscy! gdzie jest w zamku.

Krzyk rozlegał się daleko po korytarzu.

Znikąd jednak nie słychać było, by kto ze służby przybywał.

Radca krzyczał coraz głośnie.

A w dole, przy grobowcu, wrzała jeszcze ustawicznie walka.

Nero nie mógł kasać, bo pancerz chronił ciało ze wszech stron. Nie znający wydobywał się pomalą w górę. Nareszcie udało mu się wydobyć miecz z pochwy. Choć broń była stępiona, Nero otrzymał tak silne uderzenie

KOMUNIKAT MIESIĘCZNY WYDZIAŁU PRASOWEGO C. Z. P.

II. Zjazd Polaków z zagranicy KOMISJA GOSPODARCZA

REFERAT B. RZEPECKI — Sekretarz generalny Tow. Popierania Wytworczosci Krajowej.

Przemiany życia gospodarczego w Odrodzonej Polsce (Ciąg dalszy)

Jedną z doniosłych zdobyczy przemysłu metalowego jest powstanie produkcji maszyn i narzędzi precyzyjnych. Przed wojną rząd niemiecki i austriacki nie dopuścili nawet do zakiełkowania przemysłu obrabiarskiego, zwłaszcza metalowego, a obecnie produkcja obrabiarek znajduje się na poziomie, który może zadowolić wszystkie wymagania produkcji. Wyrabiamy w Polsce wszystkie części maszyn i narzędzi precyzyjnych jak dla lotnictwa, wytwórczość mikroskopów, trykoskopów i t. d. Powstała produkcja narzędzi chirurgicznych i medycznych oraz wszelkiego rodzaju przyrządów mierzniczych jak np. manometrów, aerometrów i in. Podamy tylko dla ilustracji, że w r. 1924 przywieźliśmy przeważnie z Niemiec m. in. następujące wyroby — okucia do drzwi i okien 522 tonny, klódki i zamki do drzwi — 718 ton, zwyczajnych wyrobów z blachy — 3.234. Produkcja świderów do drzewa, okuć do powozów, odlewów żeliwnych dla przemysłu elektrycznego, okuć metalowych do wagonów, zawiasów taśmowych oraz wyrób drobnej galanterii metalowej, która jeszcze niedawno była sprowadzana w poważnych ilościach z zagranicy. Rozpoczęto produkcję pieców gazowych, chłodziń pokojowych, sprężyn technicznych, opakowań metalowych, produkcję zamków oraz produkcję wanien emalowanych odpornych na działanie kwasów i in.

Przemysł elektrotechniczny

Przed wojną na ziemiach polskich przemysłu elektrotechnicz-

stała wytwórczość w kraju różnych aparatów zużytkowanych elektryczność jak np. piecyki, kuchenki, żelazka i t. p. Rozwinęła się wytwórczość ceramiki elektrotechnicznej — oraz szkła do celów elektrotechniki, do izolatorów, maszyn akumulatorowych oraz szkła do armatur oświetleniowych.

Rozwija się znakomicie dorównując krajom zagranicznym przemysł radiotechniczny. Obecnie wszystkie części radioaparatów, nie wyłączając lamp są produkowane w kraju i pod względem jakości nie ustępują najlepszym wyrobom zagranicznym.

Przemysł chemiczny

Przemysł chemiczny posiada w Polsce wszystkie główne surowce dla jego rozwoju surowce jak np. węgiel, ropę naftową i gaz ziemny, sól kamienną i sól potasową, rudy cynkowe i ołowiane, wielkie bogactwa leśne i obfitość pól rolnych. Lecz rozwijać się przed wojną on nie mógł wobec przeszkód ze strony przemysłu państw zaborczych. Na Górnym Śląsku była rozwinęta dystalacja smoły węglowej, lecz destylatów nie przerabiano dalej na produkty pośrednie do fabrykacji barwników, gdyż ta gałąź wytwórczości znajdowała się w innym okręgu Niemiec. Fabrykę barwników syntetycznych w Zgierzu zniszczono całkowicie. Warsztaty chemiczne znalazły się w tem gorszej sytuacji, że zniszczono nie tylko ich dobytek materialny, lecz również dorobek intelektualny. Tak np. fabryka chloranu potasu w Sosnowcu musiała na żądanie niemieckich władz okupacyjnych wojskowych ujawnić techniczne szczegóły swej metody w zakresie otrzymywania chloranu potasu na drodze elektrolicznej. W b. zaborze rosyjskim wytwórnie chemiczne doszczętnie zniszczyła wojna. Dla ilustracji podamy, że ilość wywiezionego ołowiu, pochodzącego z komór do wytwarzania kwasu siarkowego zarekwirowanego z fabryk chemicznych, położonych na terenie b. Kongresówki przekroczyła 4.000 ton.

Obecnie przemysł chemiczny przedstawia sobą jeden z najpoważniejszych działów wytwórczości, z bardzo szerokim zakresem produkcji. Mimo istnienia obok potężnego niemieckie-

go przemysłu chemicznego, nasz przemysł nie tylko zdołał w znacznym stopniu uniezależnić się od zagranicy, lecz poważną część swojej produkcji wywozi zagranicę. Trudnem jest wyliczenie wszystkich działów, które zostały wprowadzone, gdyż przy wybitnej różnorodności produkcji chemicznej zajęłoby to zbyt dużo miejsca, ograniczymy się jedynie do przytoczenia kilku przykładów.

Wydobycie soli potasowych, do czego przed wojną nie dopuszczał rząd austriacki, rozwinęło się znakomicie — z 3.500 ton w 1913 r. do 350.000 t. w 1929 r., został uruchomiony zakład koncentracji, który dał możliwość dostarczania rolnictwu nawozów potasowych odpowiedniej jakości. Po zaspokojeniu zapotrzebowania wewnętrznego wywozimy poważne ilości zagranicę.

Powstała również po wojnie produkcja drugiego podstawowego nawozu sztucznego związków azotowych. Rozwój produkcji związków azotowych jest równocześnie najznakomitszym przykładem postępu, osiągniętego w polskim przemyśle chemicznym. Dnia 3 lipca 1922 r. fabryka w Chorzowie została przejęta z rąk administracji niemieckiej, która uchylała się od jakiegokolwiek współdziałania przy przejęciu oraz wycofała około 200 kierowników, inżynierów, chemików i techników, niszcząc częściowo plany i archiwum Chorzowa oraz wstrzymując dostawę surowców i materiałów pomocniczych. W krótkim jednak czasie uruchomiono całkowicie fabrykę, osiągnięte zaś w czasie administracji polskiej rezultaty techniczne znakomicie przewyższały dotychczasowe. Ostatnio uruchomiona została wielka fabryka związków azotowych w Mościcach — i po zaspokojeniu rynku wewnętrznego przemysł azotowy otrzymał możliwość wywozu zagranicę.

(Ciąg dalszy nastąpi)

Do wynajęcia

Wielki pałac nowoczesnie budowany ze wszystkimi wygodami 20 pokoi przy ul. Comendador Araujo Nr. 1305 właśc. p. Judith A. Guimarães. Wiadomości bliższe ul. Dr. Murici N. 973.

QUEM BEM ALIMENTA
BEM CRIA
para bem alimentar so com as
FARINHAS INTEGRAIS

porque são farinhas fabricadas sob um
critério novo, onde as propriedades sadias
e nutritivas dos grãos dos cereais são
totalmente aproveitadas

MACZKA ODŻYWCZA „ALEGRIA“

Zapobiega bólowi brzucha i wszelkim komplikacjom żołądkowym
(SPECJALNIE U DZIECI)

Produkt ten powinien być używany przez wszystkie matki, dbające o zdrowie swych dzieci.

Sprzedaz we wszystkich aptekach, składach aptecznych i pierwszorzędných sklepach spożywczych. 503

ARMAZEM E PADARIA „S. FRANCISCO“ DE JOSÉ NICOLAU ABAGE

Artykuły spożywcze pierwszej jakości. Wina, konserwy i t. p. Piekarnia elektryczna, zaopatrzona w najnowsze środki techniczne. — Czystość (gwarantowana). Kompetentni piekarze wykluczają możliwość jakiegokolwiek konkurencji z produktami „Abage“.

Ul. S. Ildanha Marihuo Nr. 1234. — Tel. 89.
CURITYBA — PARANÁ

Gimnazjum „Iguassú“

(Fiskalizowane przez rząd federalny)

Pracę Rui Barbosa

EGZAMINY WSTĘPNE

Przyjmuje się kandydatów do egzaminów na pierwszy rok kursu gimnazjalnego. Egzaminy do jakiegokolwiek bądź klasy odbywają się w gimnazjum „Iguassú“ pod kontrolą delegata ministerstwa oświaty. Oprócz zwykłego kursu gimnazjalnego który jest prowadzony przez profesorów specjalistów jest utrzymywany specjalny dział wykładów dla uczniów mających pewne braki. Początek wykładu 3 stycznia 1934.

KURS ELEMENTARNY

Powiększwszy ostatnio gmach gimnazjum dyrekcja zorganizowała wzorowy kurs elementarny pod kierownictwem fachowych sił, po ukończeniu którego uczniowie uzyskują promocję do 1-ej klasy właściwego gimnazjum. Początek wykładu 7 stycznia 1934.

UWAGA: SPECJALNE INSTALACJE DLA UCZNIÓW OBOJGA PŁC

778

NOWOCZEŚNI TEMPLARJUSZE

że skoczył w bok z żałosnym skomleniem. Skorzystał z tego zagadkowy rycerz. Jak obłąkany pędził w górę po schodach. Tu stał radca i ujrzał dokładnie twarz nieznajomego. Rycerz podniósł miecz z wściekłością. Ostrze padło ze świstem w próżnię, bo w tej samej chwili skoczył radca w bok. Rycerz zaczął uciekać, gdy go rozwścieklony pies znowu dopadł. Z pasją dął błyszczące łuski z pancerza. Za nim biegł radca, krzycząc na całe gardło: — Trzymać go, trzymać! Ale napróżno. Broniąc się zjadł mieczem przed psem, dopadł podwórza, skąd się wy dostał z łatwością do parku przez zrujnowane komnaty zamczyska. Nero leciał wciąż za nim. — Co się stało, kto uciekł? — wołała przerażona służba. Na górze lamentowały wystraszone dziewczęta, najgłośniej oczywiście Jagna. — Duch się zjawił, duch! Boże, zmiłuj się! — Głupstwo, co za duch; człowiek był! — wołał zirytowany radca. — Człowiek z krwi i kości. Cały zamek się ożywił. Na górze rozlegał się tubalny głos starego Sennickiego, który stał z rewolwerem w drzwiach swego pokoju. Obok niego stała chodząca mumia: Jan stary. — Niech jasnie pan idzie do kłózka. Jasnie pan się zaziębi — powtarzał jak automat. — Cicho! milcz! — krzyczał Sennicki. — Cóż znowu, czyście wszyscy już zwarjowali, co się tam na dole stało? Jagna pędziła po schodach do swej pani. — Jagna, co się stało? — spytał stary. — Och, panie, duch, duch był tam, o Boże ratuj! — Jasnie pan się zaziębi — powtarzał Jan. Radca wracał już korytarzem. Nagle rozległo się sapanie. To Nero wracał. Olbrzymi pies ciągnął za sobą przedmiot jakiś błyszczący; był to pancerz „ducha“. Niestety, pancerz sam; olbrzymi rycerz uciekł. — Nero, do nogi! — wołał radca. Pies skomlał krwią z wielu ran, przycołgał się do nóg radcy, składował łup. — Uciekł panie! — wołał zadyszany pacholek, biegnący tuż za psem. — To nie — odpowiedział radca pewnym głosem — widziałem twarz tego człowieka i jej już nigdy nie zapomnę, wiem także gdzie mam szukać tego ptaszka. Po schodach schodził już Sennicki. — Stolski! — wołał — co chciał tu ten drab? Radca przysunął się do niego. — Chciał zabrać szkielet. tego się z góry domyślałem. — Do stu piorunów, tyś wszechwiedzący.

NOWOCZEŚNI TEMPLARJUSZE

779

— Tak dalece znów nie — rzekł radca z uśmiechem. — Ale mam przeciw jaką taką praktykę w tych rzeczach. Gdy mi tylko Jagna opowie, dział o tym strachu, zaglądam do grobowca, zaraz mi to uderzyło. Obejrzałem zamek i znalazłem w dziurce od klucza kawałek wosku, brałem więc odcisk i chciałem klucza dorobić. No... później śledziłem go i gdyby nie Wilhelm, który zemdał, tłukąc się o wystającą szafę, mielibyśmy już ptaszka. Ale to nie. Poznałem jego twarz i wśród tysięcy ją poznam.

— Sennicki zdrętwiał.

— Jakto, więc brał szkielet?

— A tak, teraz trzeba go tak schować, by się doń nikt nie dostał. Chować go jak skarb, a dlaczego? To się później okaże.

— Mam takie schowanie — odpowiedział starzec.

— Tem lepiej. A teraz, nuż chłopcy, podnieście ten szkielet i zanieście do pokoju pana, tylko ostrożnie. A ty Maćku weź zimnej wody i o rzeźwii Wilhelma, on tam w pokoju leży, biedny będzie miał guza jak pięść.

Stało się według rozkazu.

Jedni zajęli się kościotrupem, rezolutny Maciek zlewał kubłem Wilhelma tak skutecznie, że go wnet doprowadził do przytomności.

— Czyś zgłupiał — krzyczał — toć ja nie ryba.

— Tak, to dobrze, teraz wstaniesz, czekać, pomogę ci — odpowiedział dobrodusznemu Maćku.

Na dworze stał Sennicki wskazując kijem na pancerz.

— A więc to strój tego ducha?

— A tak — odrzekł radca — zwykłe duchy chodzą w prześcieradłach, a ten dla odmiany... znał widać tutejszą legendę i do niej się sprytnie dostosował.

— A cóż to tak błyszczący?

— Potarł pancerz fosforem dla silniejszego wrażenia, no, służbie włosy by na głowie stawały, mnie wcale nie mógł na takie dowcipy złapać.

— A Nero, skąd on tu?

— Nero? O, ten mu dogodził, gdyby nie wypadek Wilhelma, mielibyśmy go już, no, ale ja go i tak dostanę.

— Jak?

Radca pochylił się i szepnął: — w stolicy.

Powoli zaczęli wszyscy się uspakajać.

Kościotrup i pancerz były już w pokoju radcy. Jagna opowiadała przerażeniem panience o całym zajściu.

I Nerowi opatrzono i obmyto wszystkie rany. Wszyscy już opuścili korytarz, nikt jednak spać nie mógł. Boc zdarzenie było tak niezwykłe, że każdy na swój sposób je tłumaczył.

Jeden tylko wiedział prawdę, radca Stolski.

Jan czuwał aż do rana, lampa paliła się u niego do brzasku dnia, ja i u innych mieszkańców zamku, tak, że parobcy wstając o świcie nie mogli się nadziwić dlaczego wszystkie okna są oświetlone.

Skoro tylko zaczęło świtać, wyszedł radca z Wilhelmem, który czuł się już dobrze i z psem na podwórzu.

Pies znalazł natychmias trop.

Radca i woźnica zauważyli, że zbieg w nocy dobrze oberwał, znać było w kilku miejscach ślady krwi nie pochodzące z ran Nera.

WPLYW I ZNACZENIE utrwalonego soku czosnkowego na organizm ludzki

(Ciąg dalszy)

Dr. Künhe, który stosował sok czosnkowy przy arteriosklerozie, waży go za doskonały środek we wszelkich wypadkach sklerozy, a szczególnie przy sklerozie naczyń wieńcowych, oraz wczesnych stadiach sklerozy mózgo-wej, duszniczy bolesnej — Angi-ny pectoris — dychawicy serco-wej — Astma cordiale. — Po za-ostrowaniu soku czosnkowego nikają: ucisk w piersiach, nar-żmienie żył, zamroczenie, uczu-je gorąca i pieczenia, szum w szach; ogólne samopoczucie ule-ka znacznej poprawie.

Jako preparat organicznie zwią-żany siarki, ekstrakt soku czos-kowego daje doskonałe wyniki przy bólach artretycznych i reuma-tycznych.

Dr. Schlesinger stosował sok czosnkowy przy Angina pectoris, ciężkich wypadkach zwapnienia naczyń, przy wysokim ciśnieniu krwi i zawrotach głowy, i wierzył że, ciśnienie krwi obni-żo się stopniowo od 5 do 25 mm. Hg. — Stopniowe powolne obniżenie ciśnienia jest zaletą soku czosnkowego, gdyż gwał-towne obniżenie ciśnienia krwi st niebezpieczne dla skleroty-ków.

Dr. Loeper i Dr. Debray wy-żali, że sok czosnkowy działa rozszerzająco na naczynia krwi-otórne i powoduje obniżenie ci-śnienia krwi o 30 mm. Hg. —

Dr. J. Vincent przypisuje wpływ soku czosnkowego na ciśnienie krwi, na serce i oddychanie swoistemu oddziaływaniu soku czosnkowego za pośrednictwem nerwu błędnego na rdzeń prze-żyżony.

Według prof. Dra Dalche, sok czosnkowy daje doskonałe wyniki przy grypie, grypicy, zgorzeli i uc oraz między tężnic-sklero-tycznym.

Sok czosnkowy stosowano z powodzeniem w ostrych, a szcze-ślnie przewlekłych cierpieniach skrzeli i płuc, ponieważ sok czosnkowy wpływa również do-łotnio na czynność błon śluzo-wych i działa dezynfekująco na drżany oddechowe.

Dr. Boulogne stosował sok czosnkowy z doskonałym wy-yniem w wielu wypadkach nieży-wo oskrzeli. Szczególnie cen-żać soku czosnkowego, przy erpieniach płucnych, oprócz zpośredniego działania na org-żm oddechowe jest wpływ dodat-na przewód pokarmowy, zwięk-żenie łaknienia, oraz kolosalna poprawa samopoczucia.

Roman Bieliński.

Dr. J. Vincent wpływ soku czosnkowego na cierpienia płuc-nej przypisuje jego własnościom antyseptycznym, jak również spe-tycznemu oddziaływaniu na wy-żnienie oskrzelowe.

Dr. Vlaicovitch pracując pod kierunkiem prof. Perin'a podaje, że w 80% leczonych wypadkach chorób płucnych wyksztusiny znacznie się zmniejszyły, a przy systematycznej kuracji nieraz usta-wały całkowicie. — Dr. Schulz stwierdza, że sok czosnkowy dzia-ła doskonale w nieżytych oskrze-łach i duszniczy.

Działanie czerwogolne, dzięki własnościom brakterjobójczym, soku czosnkowego jest ogólnie znane w nowoczesnej medycynie. Specjalne obserwacje prowadził prof. Roos, który podaje, że sok czosnkowy energicznie zwalcza Oxyuris vermicularis.

Na podstawie najnowszych ba-dań klinicznych — sok czosnko-wo bywa zalecany: — w cierpie-niach natle wadliwej przemiany materji-sklerozie, artretyzmie, reu-matyzmie, nadciśnieniach okre-sowych, duszniczy bolesnej oraz w cierpieniach przewodu pokar-mowego, nieprawidłowych fer-mentacjach i niestrawnościach żo-ładkowo-kiszkowych i w przewle-żłych nieżytych oskrzeli.

Spożywanie czosunku w stanie surowym, z racji ostrego smaku i uporczywego zapachu, jest wy-śoce przykre, oprócz tego wywo-łuje zgagę, odbijanie się, a na-wet wysypkę na ciele, prztem należałoby spożyć go w bardzo znacznej ilości, aby odpowiadał równoważnej Wskroś 25 kroplom soku czosnkowego.

Najlepszym i najszybszym środkiem czosnkowym, jako lekarstw-o, okazał się sok ze świeżego czosn-ku-Soccus Allii sativi.

Ekstrakt uchwalony soku czosn-kowego należy używać przez 4 tygodnie, zażywając dwa razy dziennie po 25 kropli na mleku na 10 minut przed jedzeniem. Dzieciom należy dawać tyle kropli soku czosnkowego wiele dziecko posiada lat.

Prosimy zwracać uwagę na markę ochronną B.

Cena Flakonu kosztuje 6\$000, przy wysyłce do Interjoru na koszt opakowania i przesyłki dolicza się 1\$000.

Ekstrakt utrwalonego soku czosnkowego marki B. znajduje się na składzie w firmie: Inter-cambio Comercial Paranaense ul. Vicente Machado 218.

Soja jest bezwzględnie najważ-niejszą rośliną użytkową w kra-żach wschodnich jak Japonia Ma-nurja i t. d. Uprawiana ona jest m przeważnie w celu otrzy-mania ziarna, które ma zastoso-wać w wyrobie najrozmaitszych artykułów spożywczych; w Ma-nurji uprawiana jest także jako ślina oleista.

W Stanach Zjednoczonych Ame-ki Północnej jej uprawa ma na-ł głównie wyrób pasz dla zwierząt domowych, a więc czy-ż pod postacią siana, w stanie olonym czy też zakwasza się dygi w tak zwanych silosach, szte te daje się krowom świo-m i owcom. Często soja uży-żna jest też jako zielony nawóz.

W przeciwieństwie do innych ślin strączkowych ziarna soi wierają bardzo wiele oleju, soja-ż być też używana do naj-żmaitszych przetworów prze-żystowych. Z ciasta soi po wy-żnieniu oleju można otrzymać szepujące produkty, paszę dla-ż, celulozę, kazeinę roślinną, ż, farby wodne, nawóz, oraz-żnego rodzaju produkty pokar-owe dla ludzi, a więc ciastka, lewki, bułki i t. d. Olej zaś-ży do wyrobu gliceryny, ma-ż roślinnego, sztucznego szma-ł, mydła, linoleum, świec farb-żnych i wielu innych produk-żowych.

Ziarno niedojrzałe mogą być-żywane jak zielony groszek i-ż, można z nich też robić-żnery w puszkach. Ziarno-żrzałe soi może służyć jako-żza dla bydła, owiec nieroga-żnych i ptactwa domowego.

Z ziarna można jeszcze otrzy-żać, surogaty kawy, mleko ro-żinne, zupy, substancje dla ro-żegnowania materiałów w prze-

moży się w wodzie słonej a następnie przypieka. Ziarno nie-żdojrzałe spożywa się w ten sam-żsób jak bób lub groszek zio-łony. Gatunki wyżej wymienione są uważane za najlepsze do spo-żywania w stanie zielonym. W-ż Chinach soję już żkielewaną używa się jako jarzynę.

Mąka z soi. Najlepszymi ga-łunkami soi na mąkę są gatunki-żółte, mąkę robi się też z ciasta po wyłoczeniu oleju. W Stanach Zjednoczonych mąka z soi jest-żuż od dawna stosowana jako po-żkarm dla dzieci i ludzi słabych. Próby robione z tą mąką wskazu-żą że doskonale nadaje się ona do-ż wyrobu ciastek bułek, biszkoptów i placek. Normalnie miesza się-ż soję z mąką pszenną w stosun-ku jedna część soi na trzy części mąki pszennej. Dodatek soi czyni-ż ciasto więcej pożywe i daje-ż smak przypominający orzeszki-ż ziemne. W cukiernictwie można-ż mąkę z soi używać pół na pół z mąką pszenną. Z powodu du-żej wartości spożywczej oraz do-żrego smaku produktów z niej-ż wytworzonych, mąka ta ma coraz-ż większy popyt na rynkach Ame-ryki i Europy.

Olej z soi. Na wschodzie a-ż przedewszystkiem w Chinach, olej ten jest używany jako pokarm. Klasy biedne używają go pra-żwie wyłącznie w stanie surowym (nieobrobionym), podczas gdy za-żmożni poddają go zgotowaniu aż-ż się oczyści (wyjaśnienie). Poczy-żnione badania wskazują że olej-ż ten pod względem łatwostraw-ności dorównuje zwykłej oliwie.

Olej już oczyszczony ma bar-żdzo duże zastosowanie jako przy-żprawa kuchenna, a także używa-ż się przy wyrobie surogatów szma-łcu i masła.

Polewka z soi: polewka z soi-ż jest to płyn barwy ciemno kasz-żtanowej utworzony przez go-żtowanie zmieszanych ziaren soi i-ż mielonej palonej pszenicy (cza-żsami zamiast niej używa się je-żczmienia) oraz soli i wody. Tak-ż zgotowaną mieszaninę zaprawia-ż się tak zwanymi drożdżami ry-żu i pozostawia ażby fermentowała w jakimś naczyniu, gdzie po-żstaie ona przez czas sześciu do-ż ośmiu miesięcy. Polewka ta jest-ż szeroko stosowana przez narody-ż azjatyckie do wytwarzania arty-żkułów spożywczych, a także jako-ż zaprawa dodająca smaku niek-żtórym produktom, a także ułat-żwiająca ich trawienie. W Stanach Zjednoczonych istnieje pewna-ż instytucja poświęcona powięk-ższającemu się stale wyrobowi tej-ż polewki.

Mleko z soi. Ażeby zrobić mle-ko z soi należy wymoczyć ziarno-ż przez przeciąg kilku godzin (naj-żlepsze są do tego gatunki żółte), rozetrzeć je, dodać trzy części-ż wody na jedną część masy i go-żtować to wszystko mniej więcej-ż przez pół godziny. Otrzyma się-ż wtedy emulsję mleczną, której-ż własności i wygląd przypominają-ż mleko krowie. Płyn ten po prze-żsączeniu przez sito lub płótno-ż stanowi „mleko“ z soi, czyli mle-ko roślinne, które w wielkich-ż ilościach jest używane w Chinach. W-ż preparowaniu jego zamiast-ż całkowiitych ziaren można też uży-żć masę otrzymaną z nich po wy-żciśnięciu oleju. W braku mleka-ż krowiego emulsja ta jest szeroko-ż użytkowana na świeżo w krajach-ż wschodnich, do fabrykacji róż-żnych serów roślinnych. Mleko to-ż może być używane do wytoru-ż różnych produktów jak naprzy-żkład: chleb, placki, ciastka i kre-żmy.

Po otrzymaniu mleka z masy-ż zawiera ona jeszcze różne sub-żstancje pożywe i może być osu-ższona, a następnie użyta jako pa-ższa, albo zmieszana na mąkę mo-żże być użyta jako pokarm.

Zsiadłe Mleko z soi. Jeżeli do-ż ciepłego mleka z soi dodamy-ż soli magnezjowych, wapiennych, albo kwasu mlecznego to straci-żmy część proteiny z czego pow-żstanie zsiadłe mleko koloru jasno-ż popielatego, a prócz tego płyn-ż koloru żółtawego; Wytwór ten po-ż wyciśnięciu i zlanu (odlaniu) żółtego płynu stanowi tak zwane-ż „tofu“ w wielkich ilościach uży-żwane w Chinach i Japonji, gdzie-ż robią z niego różne sery ster-żmentowane, wędzone (odymione) lub suszone. „Zsiadłe mleko“ z-ż soi w stanie świeżym, codziennie-ż przygotowywane jest produktem-ż powszechnie używanym pomi-żędzy wschodnimi ludami. Jest to-ż produkt nadzwyczaj pożywny i-ż używany jest w rozmaity sposób.

(Dok. nast.)

Obchód w Papagaio Novos

Dnia 11-tego listopada, urzą-żdzono w Pap. Novos staraniem T-wa Białego Orła i Junaka, uro-żczysty obchód ku czci 16-tej rocz-nicy Niepodległości Polski.

Sprzyjała piękna pogoda, to-ż też obchód udał się świetnie i-ż publiczność stawiała się bardzo-ż licznie. Rano nastąpił wymarsz-ż do kościoła. Potem wrócono do-ż szkoły na wspólny obiad.

Po obiedzie nastąpiło odśpie-żwanie hymnów polskiego i bra-żzylijskiego, przemowa p. nau-żczyciela o Niepodległości Polski i-ż ogłoszeniu Republiki w Brazylii, wreszcie deklamacja dzieci szkol-nych i Junaczek, przepłatane pie-żśniami narodowymi wyścigi Jun-aków i przedstawienie brazylijskie-ż dzieci szkolnych.

Wieczorem odbyło się przed-żstawienie staraniem Junaków, k-żóre udało się bardzo dobrze. Sala-ż była przepelniona. Amatorzy gra-żli świetnie, a mianowicie zasłu-żgują na pochwałę A. Laskowski, J. i A. Kwiatkowsky, Helcia i Z. Roskosz, A. i Z. Teledzińscy, Ja-żnek Wątroba, W. Święch, W. Barszc-ż i inni.

Pięknie też deklamowały A. Moskolewska, W. Dziadzio i K. Seedrzych.

Obchód zakończono zabawą. Wszystkie obchody w tym roku-ż udały się bardzo dobrze i tu na-żleży się uznanie i podziękowanie Zarządowi T-wa, który stara-ż się ażeby wszystko udało się jak-ż najlepiej. Obecnie w obchodach i-ż zebrańach miesięcznych jest le-żpsze zainteresowanie, niż w prze-ższłych latach.

M. L. S.

Podziękowanie

Komitet Obchodu „Święta M-żdzieży“ niniejszem podaje do-ż publicznej wiadomości sprawo-żzanie kasowe z uroczystości, k-żtóra odbyła się 17 listopada r. b. w-ż Kurytybie:

1. Za sprzedane loże	240\$000
2. Zaspędzane programy	195\$000
Razem	435\$000
ROZCHÓD	
1. Orkiestra	125\$000
2. Pianistka	70\$000
3. Światło	20\$000
4. Ulotki	22\$000
5. Programy	23\$500
6. Pomoc techniczna	33\$000
7. Kostjumy i rekwizyta	137\$100
Saldo	4\$400
Razem	435\$000
Saldo dodatnie w kwocie 4\$400	

przekazano na rzecz Kolegium im. H. Sienkiewicza.

Jednocześnie Komitet składa-ż serdeczne podziękowanie Zar-żądowi Związku Polskiego za be-żinteresowne udzielenie sali, sce-żny i pianina zarówno podczas-ż prób, jak i w dniu obchodu o-żraz na życzliwe stanowisko w-ż stosunku do poczyńań Komitetu.

P. Konsulowi Dr. Cz. Kulikow-żskiemu za zaszczytowanie swoją-ż obecnością uroczystości, jej za-żganie oraz za oliarowane cukier-

MAŁA REAL INGLEZA

Sprzedaie się sztykartv 3-ej klasy do Europy, jak: do POLSKI, ŁO-żTwy, IRLANDJI, CZECHOSŁOWACJI, JUGOSŁAWJI, AUSTRII, RUMUNJI, BESARABIJI etc.

DATY ODJAZDU OKRĘTÓW

ZE SANTOS		DO MONTEVIDEO I BUENOS AIRES		ZE SANTOS DO EUROPY	
H. PRINCESS	27 listopada	ALMANZORA	1 grudnia	H. CHIEFTAIN	3 grudnia
H. BRIGADE	11 grudnia	H. PRINCESS	17 grudnia	H. PRINCESS	17 grudnia
ASTURIAS	19 grudnia	ASTURIAS	29 grudnia	ASTURIAS	29 grudnia
H. PATRIOT	25 grudnia	H. BRIGADE	31 grudnia	H. BRIGADE	31 grudnia
H. MONARCH	8 stycznia	H. PATRIOT	14 stycznia	H. PATRIOT	14 stycznia
ALMANZORA	15 stycznia	ALMANZORA	26 stycznia	ALMANZORA	26 stycznia
		H. MONARCH	28 stycznia	H. MONARCH	28 stycznia

CIA. MARTE

Rua 15 de Novembro 257 - 261 — Kurytyba.
CAIXA POSTAL, 220 — TELEFON 451.

Znacząc epokę...

ORAZ BRONIĄC SWEGO PRESTIŻU, DAWNA I CENIONA

Casa das Sedas

rozpoczęła w dniu 12 listopada

jedną z najsmielszych

wyprzedaży jedwabii

które z powodu wkrótce mającej nastąpić przeprowadzki

zmuszona jest likwidować

Bez rezerwy w cenach, bez wyjątku artykułu, celem definitywnego poz-żbicia się całego zapasu.

Zadziwiające niespodzianki w cenach

ODWIEDZIE

CASA DAS SEDAS

Rua 15 de Novembro 21-Curityba

Casa São José
RIO NEGRO
H. SCHOBENHAUS-ORTMANN

FIGURY wszystkich Świętych różnej wielkości.
OLTARZE, ambony, chrzcielnice.
DEWOCJONALIA: Różańce medaljony, krzyżyki, obrazy, pamiątki kom. i t. d.
KSIĄŻECZKI w języku brazylijskim i polskim.

FABRYKA OBUWIA
A T A B
MIGUEL S. ATAB
Travessa Oliveira Bello, Nr. 17 — CURITYBA PARANA

Posiada zawsze na składzie ogromny wybór obuwia męskiego, damskiego i dziecięcego po cenach bezkonkurencyjnych.
Przyjdźcie i przekonajcie się!
Wielki wybór nowych kapeluszy.

SA SZCZĘŚLIWE GODZINY W ŻYCIU

Oto, co pisze P. Catalino Secundino, zamieszkały przy ul. Duque de Caxias w Uruguayan, Rio Grande do Sul, gdzie jest szeroko znany i ustosunkowany:

„Używając od dłuższego czasu różnych lekarstw w celu wyleczenia się z objawów syfilitycznych, występujących pod różnymi postaciami, które sprawiły mi nieznośne cierpienia, nie doznawałem ulgi, mimo ciągłego leczenia. W szczególnej godzinie użyłem znakomitego, oczyszczającego krew środka „Galenogal” i już po użyciu pierwszej flaszeczki takowego doznałem wielkiej ulgi, a po dalszym używaniu zniknęły zupełnie wszelkie dolegliwości, mające źródło w SYFILISIE. Dziś jestem radykalnie wyleczony i cieszę się jak najlepszym zdrowiem. — Łącząc wyrazy podziękowania, upoważniam Pana do użytkowania niniejszego wedle woli.

(Firma uwierzytelniona)

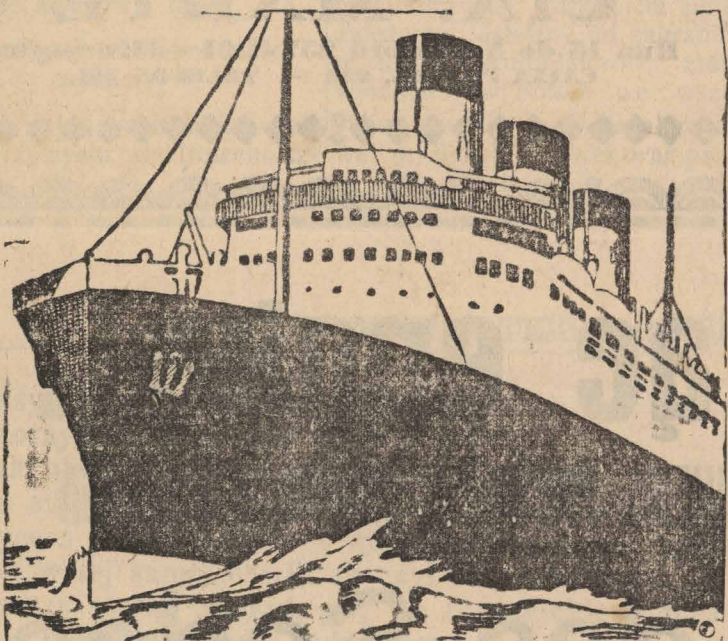
„GALENOGAL”, doskonały środek oczyszczający krew, formuły znakomitego lekarza angielskiego, specjalisty od SYFILISU, Dr. Fryderyka W. Romano, dyplomowanego przez Fakultety londyński i rioski, zasłużonego dziekana korpusu lekarskiego w mieście Pelotas, Rio Grande do Sul, gdzie uprawia swój zawód od lat 50 z honorowym wyróżnieniem i którego do korpusu był po wiele razy przewodniczącym, wybranym jednogłośnie.

Na sprzedaż we wszystkich aptekach, tak w Brazylii, jakoteż w innych Republikach południowo amerykańskich
L. D. N. S. P. — N. 211.

Polsko-francuskie linie okrętowe

CHARGEURS REUNIS I SUD ATLANTIQUE

Wszyscy Polacy powinni jeździć tylko naszymi okrętami które są najlepsze pod każdym względem

Informacji bezpłatnych w języku polskim i portugalskim udziela jedyny przedstawiciel na Parana

THEOPHILO G. VIDAL
Rua Barão do Rio Branco, 195-209 — CURITYBA.

Dr. Ludwik Wolski
ADWOKAT
UNIÃO DA VICTORIA — Parana

AIR FRANCE
CORREIO AEREO

POCZTA POWIETRZNA FRANCUSKA

Przewozi listy, małe przesyłki i pasażerów.

Odloty z Kurytyby:
WE CZWARTKI: na południe do Porto Alegre, Pelotas, Rio Grande, Montevideo, B. Aires, Chile i Peru.
W PIĄTKI: na północ aż do Natal, do Europy i do Polski.
PRZEDSTAWICIEL
THEOPHILO G. VIDAL
Rua Barão do Rio Branco nr. 195-209
KURITYBA
Mówi się po polsku.

BÓL PIERSI
REUMATYZM
BÓL ZĘBÓW
NEURALGIA
ZACIECIE, SKALECZENIA
BÓL USZU
KŁÓCIE
ŚWIEŻERANY

Sia Helena

Sangue! Sangue! Sangue!

SANGUENOL

(Formuła niemiecka)

Jedyny środek, który po 20-dniowym używaniu go, zabezpieczy i uchroni każdego od suchot. Oddziałuje następująco:

- 1) Ogólne spótęgowanie sił i natychmiastowy powrót apetytu.
- 2) Usuwa zupełnie ból głowy, bezsenność i nerwowość.
- 3) Zwalcza radykalnie przynębie nie nerwowe i podnieca chęć do życia.
- 4) Powiększa ciężar ciała aż do 3 kg
- 5) Odświeża całkowicie osłabiony i zagrożony suchotami organizm.
- 6) Daje największą odporność przy pracy fizycznej i zwiększa ciążka krwi.

Choroby raka można uniknąć, ponieważ jest to zgrupowanie potażu w pewnej części ciała. Kalcium rozpuszcza potaż. Sanguenol zawiera kalcium i dzięki temu można uniknąć raka. Sanguenol jest to wynał kowy.

Przytoczone powyżej szczegóły są opinią wydaną przez lekarza Dr. Manuela Soares de Castro.

Do nabycia w całej Brazylii.

UŻYWANY
oficjalnie w wojsku
ELIXIR „914”

Po kilku dniach użycia tego lekarstwa zauważyć można:

- 1.)—Krew czystą, wolną od wszelkich nieczystości i dobru stan zdrowia.
- 2.)—Zniknięcie pryszczów, egzem, wrzodów, swędzenia, ran jęczących etc.
- 3.)—Zniknięcie zupełnie REUMATYZMU, bólu w kościach i bólu głowy
- 4.)—Zniknięcie objawów syfilitycznych i wszelkich niedomagań spowodowanych przez syfilis.
- 5.)—Zoładki i kiszki w doskonałym stanie, bo „ELIXIR 914” nie atakuje żołądka i nie zawiera joduretu.

Jest jedynym lekarstwem czyszczącym krew, które posiada świadectwa szpitali od specjalistów oczu i chorób syfilitycznych.

Wszystko po cenach zniżonych

Książki do nabożeństwa — wielki wybór co dopiero nadszedł z Europy — Obrazy religijne, figurki kościelne, kropielnice, lichterze i wszelkie inne towary dewocjonalne. Wszelkie przybory szkolne. Drukarnia i introligatornia. — Fabryka pieczętek gumowych i metalowych.

C. E. SCHULZ & Cia
RUA BARÃO DO SERRO AZUL 66-72
CURITYBA PARANA

Bacznosc!

Wszystko po cenach zniżonych

Książki do nabożeństwa — wielki wybór co dopiero nadszedł z Europy — Obrazy religijne, figurki kościelne, kropielnice, lichterze i wszelkie inne towary dewocjonalne. Wszelkie przybory szkolne. Drukarnia i introligatornia. — Fabryka pieczętek gumowych i metalowych.

C. E. SCHULZ & Cia
RUA BARÃO DO SERRO AZUL 66-72
CURITYBA PARANA

Bacznosc!

Wszystko po cenach zniżonych

Książki do nabożeństwa — wielki wybór co dopiero nadszedł z Europy — Obrazy religijne, figurki kościelne, kropielnice, lichterze i wszelkie inne towary dewocjonalne. Wszelkie przybory szkolne. Drukarnia i introligatornia. — Fabryka pieczętek gumowych i metalowych.

C. E. SCHULZ & Cia
RUA BARÃO DO SERRO AZUL 66-72
CURITYBA PARANA

Bacznosc!

Wszystko po cenach zniżonych

Książki do nabożeństwa — wielki wybór co dopiero nadszedł z Europy — Obrazy religijne, figurki kościelne, kropielnice, lichterze i wszelkie inne towary dewocjonalne. Wszelkie przybory szkolne. Drukarnia i introligatornia. — Fabryka pieczętek gumowych i metalowych.

C. E. SCHULZ & Cia
RUA BARÃO DO SERRO AZUL 66-72
CURITYBA PARANA

Bacznosc!

Wszystko po cenach zniżonych

Książki do nabożeństwa — wielki wybór co dopiero nadszedł z Europy — Obrazy religijne, figurki kościelne, kropielnice, lichterze i wszelkie inne towary dewocjonalne. Wszelkie przybory szkolne. Drukarnia i introligatornia. — Fabryka pieczętek gumowych i metalowych.

C. E. SCHULZ & Cia
RUA BARÃO DO SERRO AZUL 66-72
CURITYBA PARANA

Bacznosc!

Wszystko po cenach zniżonych

Książki do nabożeństwa — wielki wybór co dopiero nadszedł z Europy — Obrazy religijne, figurki kościelne, kropielnice, lichterze i wszelkie inne towary dewocjonalne. Wszelkie przybory szkolne. Drukarnia i introligatornia. — Fabryka pieczętek gumowych i metalowych.

C. E. SCHULZ & Cia
RUA BARÃO DO SERRO AZUL 66-72
CURITYBA PARANA

Bacznosc!

Wszystko po cenach zniżonych

Książki do nabożeństwa — wielki wybór co dopiero nadszedł z Europy — Obrazy religijne, figurki kościelne, kropielnice, lichterze i wszelkie inne towary dewocjonalne. Wszelkie przybory szkolne. Drukarnia i introligatornia. — Fabryka pieczętek gumowych i metalowych.

C. E. SCHULZ & Cia
RUA BARÃO DO SERRO AZUL 66-72
CURITYBA PARANA

Bacznosc!

Wszystko po cenach zniżonych

Książki do nabożeństwa — wielki wybór co dopiero nadszedł z Europy — Obrazy religijne, figurki kościelne, kropielnice, lichterze i wszelkie inne towary dewocjonalne. Wszelkie przybory szkolne. Drukarnia i introligatornia. — Fabryka pieczętek gumowych i metalowych.

C. E. SCHULZ & Cia
RUA BARÃO DO SERRO AZUL 66-72
CURITYBA PARANA

Bacznosc!

Wszystko po cenach zniżonych

Książki do nabożeństwa — wielki wybór co dopiero nadszedł z Europy — Obrazy religijne, figurki kościelne, kropielnice, lichterze i wszelkie inne towary dewocjonalne. Wszelkie przybory szkolne. Drukarnia i introligatornia. — Fabryka pieczętek gumowych i metalowych.

C. E. SCHULZ & Cia
RUA BARÃO DO SERRO AZUL 66-72
CURITYBA PARANA

Bacznosc!

Wszystko po cenach zniżonych

Książki do nabożeństwa — wielki wybór co dopiero nadszedł z Europy — Obrazy religijne, figurki kościelne, kropielnice, lichterze i wszelkie inne towary dewocjonalne. Wszelkie przybory szkolne. Drukarnia i introligatornia. — Fabryka pieczętek gumowych i metalowych.

C. E. SCHULZ & Cia
RUA BARÃO DO SERRO AZUL 66-72
CURITYBA PARANA

Bacznosc!

Wszystko po cenach zniżonych

Książki do nabożeństwa — wielki wybór co dopiero nadszedł z Europy — Obrazy religijne, figurki kościelne, kropielnice, lichterze i wszelkie inne towary dewocjonalne. Wszelkie przybory szkolne. Drukarnia i introligatornia. — Fabryka pieczętek gumowych i metalowych.

C. E. SCHULZ & Cia
RUA BARÃO DO SERRO AZUL 66-72
CURITYBA PARANA

Bacznosc!

Wszystko po cenach zniżonych

Książki do nabożeństwa — wielki wybór co dopiero nadszedł z Europy — Obrazy religijne, figurki kościelne, kropielnice, lichterze i wszelkie inne towary dewocjonalne. Wszelkie przybory szkolne. Drukarnia i introligatornia. — Fabryka pieczętek gumowych i metalowych.

C. E. SCHULZ & Cia
RUA BARÃO DO SERRO AZUL 66-72
CURITYBA PARANA

Bacznosc!

Wszystko po cenach zniżonych

Książki do nabożeństwa — wielki wybór co dopiero nadszedł z Europy — Obrazy religijne, figurki kościelne, kropielnice, lichterze i wszelkie inne towary dewocjonalne. Wszelkie przybory szkolne. Drukarnia i introligatornia. — Fabryka pieczętek gumowych i metalowych.

C. E. SCHULZ & Cia
RUA BARÃO DO SERRO AZUL 66-72
CURITYBA PARANA

Bacznosc!

Wszystko po cenach zniżonych

Książki do nabożeństwa — wielki wybór co dopiero nadszedł z Europy — Obrazy religijne, figurki kościelne, kropielnice, lichterze i wszelkie inne towary dewocjonalne. Wszelkie przybory szkolne. Drukarnia i introligatornia. — Fabryka pieczętek gumowych i metalowych.

C. E. SCHULZ & Cia
RUA BARÃO DO SERRO AZUL 66-72
CURITYBA PARANA

Bacznosc!

Wszystko po cenach zniżonych

Książki do nabożeństwa — wielki wybór co dopiero nadszedł z Europy — Obrazy religijne, figurki kościelne, kropielnice, lichterze i wszelkie inne towary dewocjonalne. Wszelkie przybory szkolne. Drukarnia i introligatornia. — Fabryka pieczętek gumowych i metalowych.

C. E. SCHULZ & Cia
RUA BARÃO DO SERRO AZUL 66-72
CURITYBA PARANA

Bacznosc!

Wszystko po cenach zniżonych

Książki do nabożeństwa — wielki wybór co dopiero nadszedł z Europy — Obrazy religijne, figurki kościelne, kropielnice, lichterze i wszelkie inne towary dewocjonalne. Wszelkie przybory szkolne. Drukarnia i introligatornia. — Fabryka pieczętek gumowych i metalowych.

C. E. SCHULZ & Cia
RUA BARÃO DO SERRO AZUL 66-72
CURITYBA PARANA

Bacznosc!

Wszystko po cenach zniżonych

Książki do nabożeństwa — wielki wybór co dopiero nadszedł z Europy — Obrazy religijne, figurki kościelne, kropielnice, lichterze i wszelkie inne towary dewocjonalne. Wszelkie przybory szkolne. Drukarnia i introligatornia. — Fabryka pieczętek gumowych i metalowych.

C. E. SCHULZ & Cia
RUA BARÃO DO SERRO AZUL 66-72
CURITYBA PARANA

Bacznosc!

Wszystko po cenach zniżonych

Książki do nabożeństwa — wielki wybór co dopiero nadszedł z Europy — Obrazy religijne, figurki kościelne, kropielnice, lichterze i wszelkie inne towary dewocjonalne. Wszelkie przybory szkolne. Drukarnia i introligatornia. — Fabryka pieczętek gumowych i metalowych.

C. E. SCHULZ & Cia
RUA BARÃO DO SERRO AZUL 66-72
CURITYBA PARANA

Bacznosc!

Wszystko po cenach zniżonych

Książki do nabożeństwa — wielki wybór co dopiero nadszedł z Europy — Obrazy religijne, figurki kościelne, kropielnice, lichterze i wszelkie inne towary dewocjonalne. Wszelkie przybory szkolne. Drukarnia i introligatornia. — Fabryka pieczętek gumowych i metalowych.

C. E. SCHULZ & Cia
RUA BARÃO DO SERRO AZUL 66-72
CURITYBA PARANA

Bacznosc!

Wszystko po cenach zniżonych

Książki do nabożeństwa — wielki wybór co dopiero nadszedł z Europy — Obrazy religijne, figurki kościelne, kropielnice, lichterze i wszelkie inne towary dewocjonalne. Wszelkie przybory szkolne. Drukarnia i introligatornia. — Fabryka pieczętek gumowych i metalowych.

C. E. SCHULZ & Cia
RUA BARÃO DO SERRO AZUL 66-72
CURITYBA PARANA

Bacznosc!

Wszystko po cenach zniżonych

Książki do nabożeństwa — wielki wybór co dopiero nadszedł z Europy — Obrazy religijne, figurki kościelne, kropielnice, lichterze i wszelkie inne towary dewocjonalne. Wszelkie przybory szkolne. Drukarnia i introligatornia. — Fabryka pieczętek gumowych i metalowych.

C. E. SCHULZ & Cia
RUA BARÃO DO SERRO AZUL 66-72
CURITYBA PARANA

Bacznosc!

Wszystko po cenach zniżonych

Książki do nabożeństwa — wielki wybór co dopiero nadszedł z Europy — Obrazy religijne, figurki kościelne, kropielnice, lichterze i wszelkie inne towary dewocjonalne. Wszelkie przybory szkolne. Drukarnia i introligatornia. — Fabryka pieczętek gumowych i metalowych.

C. E. SCHULZ & Cia
RUA BARÃO DO SERRO AZUL 66-72
CURITYBA PARANA

Bacznosc!

Wszystko po cenach zniżonych

Książki do nabożeństwa — wielki wybór co dopiero nadszedł z Europy — Obrazy religijne, figurki kościelne, kropielnice, lichterze i wszelkie inne towary dewocjonalne. Wszelkie przybory szkolne. Drukarnia i introligatornia. — Fabryka pieczętek gumowych i metalowych.

C. E. SCHULZ & Cia
RUA BARÃO DO SERRO AZUL 66-72
CURITYBA PARANA

Bacznosc!

Wszystko po cenach zniżonych

Książki do nabożeństwa — wielki wybór co dopiero nadszedł z Europy — Obrazy religijne, figurki kościelne, kropielnice, lichterze i wszelkie inne towary dewocjonalne. Wszelkie przybory szkolne. Drukarnia i introligatornia. — Fabryka pieczętek gumowych i metalowych.

C. E. SCHULZ & Cia
RUA BARÃO DO SERRO AZUL 66-72
CURITYBA PARANA

Bacznosc!

Wszystko po cenach zniżonych

Książki do nabożeństwa — wielki wybór co dopiero nadszedł z Europy — Obrazy religijne, figurki kościelne, kropielnice, lichterze i wszelkie inne towary dewocjonalne. Wszelkie przybory szkolne. Drukarnia i introligatornia. — Fabryka pieczętek gumowych i metalowych.

C. E. SCHULZ & Cia
RUA BARÃO DO SERRO AZUL 66-72
CURITYBA PARANA

Bacznosc!

Wszystko po cenach zniżonych

Książki do nabożeństwa — wielki wybór co dopiero nadszedł z Europy — Obrazy religijne, figurki kościelne, kropielnice, lichterze i wszelkie inne towary dewocjonalne. Wszelkie przybory szkolne. Drukarnia i introligatornia. — Fabryka pieczętek gumowych i metalowych.

C. E. SCHULZ & Cia
RUA BARÃO DO SERRO AZUL 66-72
CURITYBA PARANA

Bacznosc!

Wszystko po cenach zniżonych

Książki do nabożeństwa — wielki wybór co dopiero nadszedł z Europy — Obrazy religijne, figurki kościelne, kropielnice, lichterze i wszelkie inne towary dewocjonalne. Wszelkie przybory szkolne. Drukarnia i introligatornia. — Fabryka pieczętek gumowych i metalowych.

C. E. SCHULZ & Cia
RUA BARÃO DO SERRO AZUL 66-72
CURITYBA PARANA

Bacznosc!

Wszystko po cenach zniżonych

Książki do nabożeństwa — wielki wybór co dopiero nadszedł z Europy — Obrazy religijne, figurki kościelne, kropielnice, lichterze i wszelkie inne towary dewocjonalne. Wszelkie przybory szkolne. Drukarnia i introligatornia. — Fabryka pieczętek gumowych i metalowych.

C. E. SCHULZ & Cia
RUA BARÃO DO SERRO AZUL 66-72
CURITYBA PARANA

Bacznosc!

Wszystko po cenach zniżonych

Książki do nabożeństwa — wielki wybór co dopiero nadszedł z Europy — Obrazy religijne, figurki kościelne, kropielnice, lichterze i wszelkie inne towary dewocjonalne. Wszelkie przybory szkolne. Drukarnia i introligatornia. — Fabryka pieczętek gumowych i metalowych.

C. E. SCHULZ & Cia
RUA BARÃO DO SERRO AZUL 66-72
CURITYBA PARANA

Bacznosc!

Wszystko po cenach zniżonych

Książki do nabożeństwa — wielki wybór co dopiero nadszedł z Europy — Obrazy religijne, figurki kościelne, kropielnice, lichterze i wszelkie inne towary dewocjonalne. Wszelkie przybory szkolne. Drukarnia i introligatornia. — Fabryka pieczętek gumowych i metalowych.

C. E. SCHULZ & Cia
RUA BARÃO DO SERRO AZUL 66-72
CURITYBA PARANA

Bacznosc!

Wszystko po cenach zniżonych

Książki do nabożeństwa — wielki wybór co dopiero nadszedł z Europy — Obrazy religijne, figurki kościelne, kropielnice, lichterze i wszelkie inne towary dewocjonalne. Wszelkie przybory szkolne. Drukarnia i introligatornia. — Fabryka pieczętek gumowych i metalowych.

C. E. SCHULZ & Cia
RUA BARÃO DO SERRO AZUL 66-72
CURITYBA PARANA

Bacznosc!

Wszystko po cenach zniżonych

Książki do nabożeństwa — wielki wybór co dopiero nadszedł z Europy — Obrazy religijne, figurki kościelne, kropielnice, lichterze i wszelkie inne towary dewocjonalne. Wszelkie przybory szkolne. Drukarnia i introligatornia. — Fabryka pieczętek gumowych i metalowych.

C. E. SCHULZ & Cia
RUA BARÃO DO SERRO AZUL 66-72
CURITYBA PARANA

Bacznosc!

Wszystko po cenach zniżonych

Książki do nabożeństwa — wielki wybór co dopiero nadszedł z Europy — Obrazy religijne, figurki kościelne, kropielnice, lichterze i wszelkie inne towary dewocjonalne. Wszelkie przybory szkolne. Drukarnia i introligatornia. — Fabryka pieczętek gumowych i metalowych.

C. E. SCHULZ & Cia
RUA BARÃO DO SERRO AZUL 66-72
CURITYBA PARANA

Bacznosc!

Wszystko po cenach zniżonych

W dziesięciolecie „Miedzymorza“ Żeromskiego

Błękitne morze, złote słońce, przeczyszczone piach, białe mowy, unoszące się nad półwyspem — oto Hel w 1924 r. Kilka wsi rybactwa, trochę letników. Gdzieś niedaleko obozy młodzieży szkolnej. Spółeczeństwo polskie nie żyło się jeszcze z morzem. W tym czasie ukazują się na półkach księgarskich „Miedzymorze“ Stefana Żeromskiego. Autor jego, niesłychanie wrażliwy na wszelkie przejawy życia polskiego, rozumiał, że dla Polski morze i wyspowa była nam jego wielkość i piękno w „Miedzymorzu“ i „Wietrze od morza“.

W dziesięciolecie „Miedzymorza“ przeniesiemy się wraz z poetą na piaszczyste pagórki Helu, by odetchnąć słonem powietrzem morza, które nam daje siły fizyczne i krzepi ducha smutnego i umęczonego zgiełkiem życia miejskiego.

Musimy mieć siły potężne, by na tem wybrzeżu pobudować tysiące baraków i rzucić tam tysiące naszej dziatwy. Niech słońce, czyste powietrze krzepi małe jej płuca. „O, gdyby mieć ramiona na pół Polski długie i siły wyrwidęba“ — marzy poeta. Błądząc po piaszczystych ścieżkach helskich miazg, ogląda miłośnik pochylone od wiatrów zachodnich sosny miedzymorskie, nadzieje i ratunek wątlých piaszków — wydm cieszy się widokiem traw krzepiących wydmy helskie, pod zachłannością fal. Stuchając „dzwonów przeszłości“, które mu biją na polskim brzegu, śpiewa Że-

romski potężny hymn przyszłości: praca wre, wstają „portowe palisady“. Wzdłuż Morza biegną drogi i szosy. Dźwigią ciągną na górę polski towar, by naładować go na polskie okręty. Strzały statków wojennych głośno świąt, „że stopa najeźdźców nigdy tu nie stała“. Wszyscy na morze! Jesteśmy spadkobiercami drużyny Krzywoustego, który o ten brzeg walczył.

W kilka lat potem powstaje „niewysłowionej piękności poematu, tworzony w drzewie, kamieniu, betonie i żelazie“ — precyzyjny poemat naszego wysiłku: Gdynia przysłizmy na to wybrzeże „z cudownego losów urzeczona“ i „na skutek zapłaty“ za naszą o morze walkę. Utrzymamy i wyniesiemy w potęgę „ten nasz wolności skarb bezcenny“.

— Jeżeli dziś tak dobrze społeczeństwo polskie rozumie wielkość swego zadania nad morzem, to jest to zasługa wielkiego jego piewcy, Stefana Żeromskiego, twórcy „Miedzymorza“ i tego, który sprawił, że „wiatr“ nam powiał słony od morza w twarz zmęczone.

W dziesiątą rocznicę „Miedzymorza“ godzi się podziękować wielkiemu pisarzowi za jego tonel podjęty dla dobra Polskiego Państwa.

Odpłacimy mu naszą pracę dla polskiego morza.

Płock

Wacława Nowakowska

CENTRALNY KOMITET POMOCY DLA POWODZIAN W POLSCE KOMUNIKAT Nr. X ZŁOYLI NA POWODZIAN

Zebrał przez Tow. Oświatowe w Cruz Machado, Linha Pinha: Ludwik Litka 2\$, Bolesław Barczak 5\$, Michał Sasańczak 1\$, Stanisław Sikorski 5\$, Józef Winiarski i Feliks Marko po 2\$, Andrzej Pajdosz 5\$, Sebastião L. Ferreira, Stanisław Aniszewski i Aleksander Borowiec po 2\$, Michał Miechowski 5\$, Feliks Litka 2\$, Bolesław Litka 2\$, Piotr Raczekowiak 1\$, Agata Błocza 2\$, Stanisław Litka, Hipolit Litka, Marcin Golec i Jan Mackiewicz po 1\$, Seweryna Reisner i Józef Krasuski po 1\$, Antoni Komar i Wiucenty Stachniak po 1\$, Wacław H. Wadowski 2\$, Szczepan Lachecki 2\$, Stanisław Koczajda 1\$, Jan Litka i Sabina Dworak po 2\$, Michał Golec 1\$. Razem 61\$000

Zebrał w miejscowości Palmyra: Towarzystwo „Łączność Polska“ 10\$, Józef Lewandowski i prof. Marjan Chocaj po 5\$, Jan Lewandowski i Franciszek Lewandowski po 2\$, Stanisław Gulczyński, Sylwester Lewandowski, Tadeusz Kozłowski, Antoni Nowak i Jan Stefan po 1\$, Ewelina R. Kozłowska 2\$, Antoni Kawakiewicz 5\$, Florian Nowak, Celestyna Burzyńska Bolesława Burzyńska, po 1\$, Jan Kwiatkowski 5\$, Piotr i Tadeusz Sykowiak 1\$, Olianna Dominiak 5\$, Aleksandra Nowak 5\$, Henryk Opaliński 5\$, Alojzy Kozłowski 2\$, razem 51\$200. DZIECI SZKOLNE: Stanisław Stefan, 3\$, Teodozja Burzyńska, Leopold Orzech, Sylwester Gulczyński, Bronisława Szymkowiak po 1\$, Cecylia Nowak, Joanna Nowak, Julian Lewandowski, Leon Waszak, Franciszek Waszak, Leopold Stefan, Antoni Grzeszczak po 500, Czesław Grzeszczak, 400, Anna Golon 100, Olinda Lewandowska 200, Franciszek Kawakiewicz 400, Karol Zieliński, Sylwester Kamiński, Marja Nowak, Leopold Gadamski, Jan Stowicki po 200, Leon Szymkowiak 400, Aniela Pietrala 500, Anna Wardenka 300, Tadeusz Lewandowski 2\$, Stefan Nowak i Jan Waszak po 1\$. Razem dzieci szkolne 13\$800, co z poprzednią sumą wynosi łącznie 75\$000.

Tow. Marij Konopnickiej w Iguaçu — Vera Guarani: Marjan Basara 5\$, Franciszek Zbujnowicz 1\$, Antoni Panek 5\$, Jan Momot 2\$, Władysław Ostrowski, Władysław Lipka, Stanisław Gurzyński, Leon Ignaszewski, Ludwik Komar po 2\$, Karol Staszewian 1\$, Aleksander Nawacki 5\$, Jakób Staszewian, Wincenty Gozdecki i Józef Kurud po 1\$, Jerzy Staszewian 2\$. Razem 34\$000

Z Jaguary nadesłali do Red. G. Polskiej: Wojciech Pieskak 10\$, Maksymilian Pieszak 5\$. Razem 15\$000

LISTA Nr. 41. Z Quatiga w Rio Grande do Sul, zebrał przez Leskadek Adamowicz i Jana Olezko, nadesłane do Polskiej Pracy: Adamowicz Juljan 20\$, Olezko Jan i Waldemar po 10, Paterda Szymon, De Cortižo Padre 20\$, J. Quadros de Sousa, Adão Mocellino po 5\$, Marco Gamba, Mieczysław Przygocki 10\$, Nenador Rocha Filho, Vasco Jaridato 10\$, Walter Legecki, Paul Pittenconit 10\$, João Paesbar Valluttilho, Nikolaj Kenizeraki 10\$. Po 2\$: Fran. Machado, J. Boy, Gatril Erberidito Paulo Morais, J. Senieiro Rodrigos, um Anonimo, Felicia Baena, Antonio Mieczewa, Clotilde Mares. Razem 18\$. Po 1\$: Jerzy Adamowicz, Maria Colegare S. Batistawiana, Elias M. Raide, Antonio Costilho, Eduardo Tullios, Maria Ireltas Sade, Tangerinho de Cavalho, Apolonia Moalin, Faschoal Martinez, Abrachão Isaac, Sylvio Zanini, Olganiewicz, Antonio Rodrygio, V. Rodrigus. Razem 15\$. Po 500 rs.: Moanad Carre, Rachelia Muslimin. Razem 144\$000

LISTA Nr. 42 — Baliza Rio G. S., zebrał przez Leokadę Granowicz i Józefę Fidalgą: Buyno Adam 10\$, Wyżłowski Edward i Stanisława po 5\$, Dr. M. Bukchowany 5\$, Fidalgi Władysław 3\$, Zając Andrzej 2\$, Po 2\$: Marcinak Franciszek, Stefanki Jan, Burkowska Piotr, Żurawski Józef, Bartnicki Józef, Granowicz Jan, Korczewa Ewa, Buyno Ludomir—2\$300. Po 1\$000 Rozalja Ryl, Mróz Jan, Prościński Antoni Dobrowolski Wacław, Kaszewski Michał, Jakubowski Stanisław, Jabłoński Jan, Koszewski Józef, Zając Aleksander, Ryl Longin, Wyżłowski Antoni, Trybalski Józef, Gondorek Polek, Makowski Józef, Mustefaga Feliks, Wybijkowski Stanisław, Granowicz Tadeusz, Wreger Ernesto; Bandurska Władysława 500 rs.,

LEKARZE

DR. DANTE ROMANO

Z praktyką w szpitalach berlińskich

Eks-internista Szpitala Ewangelickiego i Santa Casa de Misericordia w Rio de Janeiro. Profesor sekcji operacyjnej na Fakultecie Medycyny. Leczy syfilis, choroby dróg moczowych, i kobiece. Promienie ultra-fioletowe, operacje wyrostka robaczkowego, przepukliny, hemoroidów, wrzodów i nowotworów, chirurgię pochwy rozrodczej, jajników, przewodów, pęcherza, nerek, żołądka, płuc, gruczołów, wątroby, i t. d.

Konsultorium: Praça Tiradentes Nr. 554 (nad apteką Minerva). Rezydencja: Praça Senador Corêa, 4.

DR. BRASIL VIANNA

LEKARZ CHIRURG

Z praktyką w najpoważniejszych szpitalach Paryża i Buenos Aires. Porody, choroby kobiece, drogi moczowe.

KLINIKA OGÓLNA.

Porady: Praça Tiradentes, 895 (nad Apteką Tiradentes od 10—12 i od 15—17.

Rezydencja: ul. Dr. Muricy 285. TELEFON 653.

DR. CARLOS MOREIRA

Profesor fakultetu medycznego.

Specjalista chorób oczu, uszu, nosa, gardła. Konsultorium: Avenida João Pessoa, 68. Nad apteką Avenida od 10—11 i od 3—5 popoł.

Rezydencja: — ulica Visconde de Nacar, 860. — Telefon 8—8—8.

SPECJALISTA W CHOROBAH DZIECIĘCYCH

Dr. Homero Braga

LEKARZ W SZPITALU DLA DZIECI

Porady od 4 do 6

NAD APTEKĄ MINERVA

Telefon rezydencji: 1-0-9-2

Choroby kobiece

Leczenie metodą nowoczesną za pomocą zastrzyków w macicę.

DR. ARMANDO PETRELLI

Dyrektor kliniki Fakultetu Medycznego

Porady nad Apteką Tiradentes.

Telefon 1084

Rezyd: ul 15 de Novembro 1552

Telefon 1465

pistoletów. Floyd okazał jeszcze na tyle odwagi, że wyskoczył z wozu i zaczął uciekać do lasu. Przez cały dzień trwał za nim pościg. Wreszcie znaleziono go na polanie w kałużu krwi, trafiającemu piętnastoma kulami. Ostatni strzał był śmiertelny. Okazało się, że „bandyta-zjawa“ miał jeszcze tyle siły, iż przez cały dzień umiał przedłużyć pościg policji mimo otrzymanych piętnastu ran!

Gdy samochód stanął, skierowało się przeciw niemu 15 lu-

Jabłoński Józef 200 rs. Razem 65\$000
Lista 43—Boa Vista do Erechim, R. G. S. Dourado, Linia 4 Zebrał przez Franciszkę Skowronskiego — nauczyciela. Franciszek Skowronski, Wiczeorek Waldemiro po 5\$. Po 2\$: Ulisses das Mas, Rzeźnik Józef Barriotteo Antonio—1500. André dal Magro—1\$, Eugenio Longo 200 rs. Razem 16\$700
LISTA Nr. 44 Zebrał przez Tow. Rnl. Oświatowe w Villa Virmond przez Hen. yka Krygiczka: Tow. Rnl. Ośw. w Villa Virmond 10\$, Mieczwa Franciszek 10\$, Przepiórkowski Kazimierz 10\$, Obadowski Leon 10\$, Zapałowski Jan 10\$, Frydyszewski Teodor 10\$, Dzieci ze szkoły Tow. Rnl. Ośw. 5\$. Po 5\$: Palniski Paweł, Rajski, Antoni; Bugaj Juljan, Wasiaś Adam 10\$, Dąbrowski Piotr i Jęki 10\$, Krygier Henryk, Szycha Franciszek 10\$, David Goncallo Cardozo 5\$; Po 2: Różycki Władysław, Jasiński Walenty, Radecki Tadeusz, Przepiórski Józef, Gorkowski Paweł, Budka Marjan, Osowski Mikołaj, Myszyński Antoni, Miller Basia i Zbigniew, Rolak Józef; Po 1\$: Mandryk Daniel, Mierzwa Ignacy, Radeski Henryk, Kuryto Tomasz, Kłaczek Stefan. Razem z L. nr. 44 147\$000
LISTA Nr. 45 — Tow. Pol. „Odrodzenie“ filja Vlla Officinas—Ponta Grossa: Jao Władysław 6\$; po 5\$: Roman Kulesza Krruze Edward 10\$, Gross Helena, Szymanek Władysław 10, Muntry Apolinario Matsiewicz Piotr 10\$, Hinz Teodor i Robert 10\$, Mundry Elzbieta 4\$, Zapał Franciszek 2\$, Gros Adela 2\$. Razem 54\$000
LISTA Nr. 46—Tow. Ignacego Mocińskiego w Taquaral w S. Matheus, zebrał przez Stanisława Lewndowskiego: Po 5\$: Nowak Stanisław, Żułowski Franciszek; Golifski Antoni 3\$ Zieliński Ignacy 2\$; po 2\$: Wiśniewski Stanisław, Balcerzak Władysław, Huk Stanisław, Lewandowski Stanisław; po 1\$ Kirdziej Paweł, Janowski Franciszek, Kucera Józef, Staniszewski Piotr, Troczyński Tadeusz, Wiśniewski Stefan, Szewczyk Kazimierz, Nowak Feliks; po 500 rs.: Starosta Stanisław, Staniszewski Jan, Samsonowski Jan, Bielek Władysław, Karpinski Sylwester, Hanc Marja, Ormianin Ludwik, Wiśniewski Wacław; po 400 rs. Samsonowski Franc, Dombrowski Jan, Wiśniewski Ludwik, Bugaj Jan, Kulowski Władysław, Starosta Józef, Stępnik Antoni; Wiśniewski Jan 800 rs., Wiśniewski Wincenty 500 rs., Prudenty Jan 300 rs., Stępnik Bolesław 200 rs., Nowak Lucjan 200 rs., Nowak Piotr 200 rs. Razem 40\$000
LISTA Nr. 47 — Koło Przyjaciół Polskiego Moza w Terezynie, w dorzeczu Ivaí, zebrał przez Tomasza Seniuka: Tomasz Seniuk 10\$, po 5\$: Drański Stanisław Węgrzynek Michał; Okrzyński Jan 5\$, po 2\$: Bukiewicz Stanisław, Oleszczuk Bazil, Francisco Almeida da Silva, Michałowski Wawrzyniec, Jace Samyrat, Damaz Jace da Silva; po 1\$: Zawirucha Grzegorz, Kryg Stefan, Janak Anna, Pedro Soares dos Santos, Galant Teodor, Fermino Franco, Traczuk Adolf, Hucaluk Morosław, Smyk Jan, Partocki Józef, Turczyński Stanisław; po 500 rs. Streker Józef, Bilicz Wacław, José Baina da Silva, Salvad. Tobias Carneiro, Luiz Andolier, Piotrowski Jan i Joao Felis da Silva 400 rs. Razem 51\$400
LISTA Nr. 48, zebrał przez Tow. im. D-ra Szymona Kossobudzkiego w Alto Rio Baile przez kier. Okręgu Ivaí: Tow. im. D-ra S. Kossobudzkiego 7\$; po 2\$: Sarafin, Jan i Helena, Romanek St.; Po 1\$: Romanek Teodor, Kobylarz Michał, Drygla Walenty, Sarafin Tomasz i Ambroży, Sarafin Antoni, Szczepan, Franciszek, Rozalja, Marjanna, Pazio Tomasz, Kazimierz i Tadeusz, Barański Tomasz, Socha Jan i Paulina, Koniasz Stefania, Pał Józef i Katarzyna, Kobylarz Marja, Bergier Karol i Rozalja; razem 31\$000
LISTA Nr. 49 — Junak Nr. 44 w Hervulu: Turczyński Wojciech 3\$, po 2\$: Abramek Roman, Osak Józef, Antonio Ferreira da Rosia, Radomirski Witold, Podgórski Jan i Antoni, Węgrzynek Bronisław; Węgrzynek Stanisław 5\$, Węgrzynek Anna 3\$; Po 1\$: Bukata Andrzej, Turczyński Bronisław; po 400 rs. Wawrzycki Paweł, Domingo da Rosa, Podgórska Jadwiga, Babnik Paweł i Rzepka Jan; razem 30\$100
LISTA Nr. 50 — Szkoła im. J. Piłsudskiego w Hervulu—Ivaí: Aleksander Podgórski, Franciszek, Genowefa i Celina Podgórska, Lewicka Weronika, Węgrzynek Jan i Kazimierz, Turczynek Kazimierz i Wacław, Bukiewicz Stefan. 3\$500
Do przeniesienia suma ogólna 30 zł. p. i 9-69\$400
Stownie: Dziewięć tysięcy sześćset czterdzieści osiem milreisów i 40 rs., 30 zł. pol.
Prosimy o nadsyłanie list zbiórkowych i pieniędzy pod adresem: União Central dos Polonos no Brasil, na ręce Centralnego Komitetu, CURITYBA, CAIXA POSTAL 412.

Przewodniczący — Ks. Stanisław Trzebiatowski.

Sekretarz — Roman Bieliński.

Do przeniesienia suma ogólna 30 zł. p. i 9-69\$400

Stownie: Dziewięć tysięcy sześćset czterdzieści osiem milreisów i 40 rs., 30 zł. pol.

Prosimy o nadsyłanie list zbiórkowych i pieniędzy pod adresem: União Central dos Polonos no Brasil, na ręce Centralnego Komitetu, CURITYBA, CAIXA POSTAL 412.

Przewodniczący — Ks. Stanisław Trzebiatowski.

Sekretarz — Roman Bieliński.

Do przeniesienia suma ogólna 30 zł. p. i 9-69\$400

Stownie: Dziewięć tysięcy sześćset czterdzieści osiem milreisów i 40 rs., 30 zł. pol.

Prosimy o nadsyłanie list zbiórkowych i pieniędzy pod adresem: União Central dos Polonos no Brasil, na ręce Centralnego Komitetu, CURITYBA, CAIXA POSTAL 412.

Przewodniczący — Ks. Stanisław Trzebiatowski.

Sekretarz — Roman Bieliński.

Do przeniesienia suma ogólna 30 zł. p. i 9-69\$400

Stownie: Dziewięć tysięcy sześćset czterdzieści osiem milreisów i 40 rs., 30 zł. pol.

Prosimy o nadsyłanie list zbiórkowych i pieniędzy pod adresem: União Central dos Polonos no Brasil, na ręce Centralnego Komitetu, CURITYBA, CAIXA POSTAL 412.

Przewodniczący — Ks. Stanisław Trzebiatowski.

Sekretarz — Roman Bieliński.

Do przeniesienia suma ogólna 30 zł. p. i 9-69\$400

Stownie: Dziewięć tysięcy sześćset czterdzieści osiem milreisów i 40 rs., 30 zł. pol.

Prosimy o nadsyłanie list zbiórkowych i pieniędzy pod adresem: União Central dos Polonos no Brasil, na ręce Centralnego Komitetu, CURITYBA, CAIXA POSTAL 412.

Przewodniczący — Ks. Stanisław Trzebiatowski.

Sekretarz — Roman Bieliński.

Do przeniesienia suma ogólna 30 zł. p. i 9-69\$400

Stownie: Dziewięć tysięcy sześćset czterdzieści osiem milreisów i 40 rs., 30 zł. pol.

Prosimy o nadsyłanie list zbiórkowych i pieniędzy pod adresem: União Central dos Polonos no Brasil, na ręce Centralnego Komitetu, CURITYBA, CAIXA POSTAL 412.

Przewodniczący — Ks. Stanisław Trzebiatowski.

Sekretarz — Roman Bieliński.

Do przeniesienia suma ogólna 30 zł. p. i 9-69\$400

Stownie: Dziewięć tysięcy sześćset czterdzieści osiem milreisów i 40 rs., 30 zł. pol.

Prosimy o nadsyłanie list zbiórkowych i pieniędzy pod adresem: União Central dos Polonos no Brasil, na ręce Centralnego Komitetu, CURITYBA, CAIXA POSTAL 412.

Przewodniczący — Ks. Stanisław Trzebiatowski.

Sekretarz — Roman Bieliński.

Do przeniesienia suma ogólna 30 zł. p. i 9-69\$400

Stownie: Dziewięć tysięcy sześćset czterdzieści osiem milreisów i 40 rs., 30 zł. pol.

Prosimy o nadsyłanie list zbiórkowych i pieniędzy pod adresem: União Central dos Polonos no Brasil, na ręce Centralnego Komitetu, CURITYBA, CAIXA POSTAL 412.

Przewodniczący — Ks. Stanisław Trzebiatowski.

Sekretarz — Roman Bieliński.

Do przeniesienia suma ogólna 30 zł. p. i 9-69\$400

Stownie: Dziewięć tysięcy sześćset czterdzieści osiem milreisów i 40 rs., 30 zł. pol.

Prosimy o nadsyłanie list zbiórkowych i pieniędzy pod adresem: União Central dos Polonos no Brasil, na ręce Centralnego Komitetu, CURITYBA, CAIXA POSTAL 412.

Przewodniczący — Ks. Stanisław Trzebiatowski.

Sekretarz — Roman Bieliński.

Do przeniesienia suma ogólna 30 zł. p. i 9-69\$400

Stownie: Dziewięć tysięcy sześćset czterdzieści osiem milreisów i 40 rs., 30 zł. pol.

Prosimy o nadsyłanie list zbiórkowych i pieniędzy pod adresem: União Central dos Polonos no Brasil, na ręce Centralnego Komitetu, CURITYBA, CAIXA POSTAL 412.

Przewodniczący — Ks. Stanisław Trzebiatowski.

Sekretarz — Roman Bieliński.

Do przeniesienia suma ogólna 30 zł. p. i 9-69\$400

Stownie: Dziewięć tysięcy sześćset czterdzieści osiem milreisów i 40 rs., 30 zł. pol.

Prosimy o nadsyłanie list zbiórkowych i pieniędzy pod adresem: União Central dos Polonos no Brasil, na ręce Centralnego Komitetu, CURITYBA, CAIXA POSTAL 412.

Przewodniczący — Ks. Stanisław Trzebiatowski.

Sekretarz — Roman Bieliński.

Do przeniesienia suma ogólna 30 zł. p. i 9-69\$400

Stownie: Dziewięć tysięcy sześćset czterdzieści osiem milreisów i 40 rs., 30 zł. pol.

Prosimy o nadsyłanie list zbiórkowych i pieniędzy pod adresem: União Central dos Polonos no Brasil, na ręce Centralnego Komitetu, CURITYBA, CAIXA POSTAL 412.

Przewodniczący — Ks. Stanisław Trzebiatowski.

Sekretarz — Roman Bieliński.

Do przeniesienia suma ogólna 30 zł. p. i 9-69\$400

Stownie: Dziewięć tysięcy sześćset czterdzieści osiem milreisów i 40 rs., 30 zł. pol.

Prosimy o nadsyłanie list zbiórkowych i pieniędzy pod adresem: União Central dos Polonos no Brasil, na ręce Centralnego Komitetu, CURITYBA, CAIXA POSTAL 412.

Przewodniczący — Ks. Stanisław Trzebiatowski.

Sekretarz — Roman Bieliński.

Do przeniesienia suma ogólna 30 zł. p. i 9-69\$400

Stownie: Dziewięć tysięcy sześćset czterdzieści osiem milreisów i 40 rs., 30 zł. pol.

Prosimy o nadsyłanie list zbiórkowych i pieniędzy pod adresem: União Central dos Polonos no Brasil, na ręce Centralnego Komitetu, CURITYBA, CAIXA POSTAL 412.

Przewodniczący — Ks. Stanisław Trzebiatowski.

Sekretarz — Roman Bieliński.

Do przeniesienia suma ogólna 30 zł. p. i 9-69\$400

Stownie: Dziewięć tysięcy sześćset czterdzieści osiem milreisów i 40 rs., 30 zł. pol.

Prosimy o nadsyłanie list zbiórkowych i pieniędzy pod adresem: União Central dos Polonos no Brasil, na ręce Centralnego Komitetu, CURITYBA, CAIXA POSTAL 412.

Przewodniczący — Ks. Stanisław Trzebiatowski.

Sekretarz — Roman Bieliński.

Do przeniesienia suma ogólna 30 zł. p. i 9-69\$400

Stownie: Dziewięć tysięcy sześćset czterdzieści osiem milreisów i 40 rs., 30 zł. pol.

Prosimy o nadsyłanie list zbiórkowych i pieniędzy pod adresem: União Central dos Polonos no Brasil, na ręce Centralnego Komitetu, CURITYBA, CAIXA POSTAL 412.

Przewodniczący — Ks. Stanisław Trzebiatowski.

Sekretarz — Roman Bieliński.

Do przeniesienia suma ogólna 30 zł. p. i 9-69\$400

Stownie: Dziewięć tysięcy sześćset czterdzieści osiem milreisów i 40 rs., 30 zł. pol.

Prosimy o nadsyłanie list zbiórkowych i pieniędzy pod adresem: União Central dos Polonos no Brasil, na ręce Centralnego Komitetu, CURITYBA, CAIXA POSTAL 412.

Przewodniczący — Ks. Stanisław Trzebiatowski.

Sekretarz — Roman Bieliński.

Do przeniesienia suma ogólna 30 zł. p. i 9-69\$400

Stownie: Dziewięć tysięcy sześćset czterdzieści osiem milreisów i 40 rs., 30 zł. pol.

Prosimy o nadsyłanie list zbiórkowych i pieniędzy pod adresem: União Central dos Polonos no Brasil, na ręce Centralnego Komitetu, CURITYBA, CAIXA POSTAL 412.

Przewodniczący — Ks. Stanisław Trzebiatowski.

Sekretarz — Roman Bieliński.

Do przeniesienia suma ogólna 30 zł. p. i 9-69\$400

Stownie: Dziewięć tysięcy sześćset czterdzieści osiem milreisów i 40 rs., 30 zł. pol.

Prosimy o nadsyłanie list zbiórkowych i pieniędzy pod adresem: União Central dos Polonos no Brasil, na ręce Centralnego Komitetu, CURITYBA, CAIXA POSTAL 412.

CENY OGŁOSZEŃ
Za jeden centymetr na stronach 8 i 9 1\$000
Na 5, 6, 7 stronie za centymetr jednolamowy 2\$000
Na drugiej stronie 3\$000
Na 10 stronie 4\$000
Ca pierwszej stronie 5\$000
Na 3-cia i 10-a strona za jeden raz 300\$000
Należności za ogłoszenia opłaca się z góry.

Kalendarz „Gazety Polskiej” NA ROK 1935

do nabycia u wszystkich naszych agentów za 2\$000

CENY OGŁOSZEŃ

Drobne ogłoszenia 100 rejsów za wyraz. Matrymonialne 200 rejsów za każdy wyraz. Dla poszukujących pracy — bezpłatnie. Zniżka dla ogłaszających więcej niż jeden raz: od 2—5 razy 10 proc.; od 6—15 razy 15 proc.; od 16—25 razy 20 proc.; od 26—40 razy 25 proc.; od 41—52 razy 30 procent. Ogłoszenia Towarzystw polskich i nekrologi 50 procent taniej.

OBUWIE

dla mężczyzn i chłopców
gwarantuje się za trwałość
PO CENACH NAJNIŻSZYCH

Chapelaria Venus

Rua 15 de Novembro
Róg Dr. Muricy

Ostatnie wiadomości

(Dok. z 1-ej str.)

szym ciągu z bardzo dobrymi rezultatami dla Polski. Gdynia ma obecnie do dyspozycji więcej jak 40 linii żeglugi, które ją łączą z przeszło 120 portami całego świata. Z tych linii, cztery są wyłącznie polskie, dwie mieszane, a resztą są utrzymywane przez cudzoziemskie t-wa. Stosownie do danych statystycznych, widzimy, iż Gdynia ma obecnie tę samą ilość linii żeglugi, jak te, które obsługują port w Gdańsku.

Stosunki między Polską a Niemcami.

Z powodu podniesienia w ostatnim czasie legacji polskiej w Berlinie, a niemieckiej w Warszawie do stopnia ambasad, ambasador Rzeszy Niemieckiej, pan Hans von Moltke przedłożył panu Prezydentowi Mościckiemu swe listy uwierzytelniające, a został przyjęty z całym obowiązującym, w tych wypadkach ceremoniałem, przyczem należało zaznaczyć, że Pan Prezydent był otoczony wszystkimi członkami Gabinetu Ministerjalnego. Nowy Ambasador zaznaczył w swej przemowie, że podniesienie obu legacji do stopnia ambasad oznacza pomyślny rozwój stosunków, między obydwioma państwami, co jest nowym wynikiem umowy z 26-go stycznia, 1934 roku. „Mój rząd, — dodał przedstawił Rzeszy — ma silne postanowienia kroczenia nadal w obranym kierunku, by zostały ustalone między oboma państwami jaknajlepsze i jaknajrzetelniejsze stosunki sąsiedztwa. Pan Józef Lipski, ambasador R. P. równocześnie przedłożył kanclerzowi Rzeszy, panu Adolfowi Hitlerowi, swe listy uwierzytelniające. Polski dyplomata, mówiąc przy tej okazji, oświadczył, że akt rządu warszawskiego, podnoszący do stopnia ambasady legację w Berlinie, świadczy o pomyślnym rozwoju stosunków polsko-niemieckich. Pan Hitler, również podniósł ważność tego postanowienia, które uważa za jeden z ważniejszych czynników, mających na celu utrzymanie pokoju.

Wymiany handlowe polsko-niemieckie

Umowa zawarta w marcu bież. roku, między przemysłem żelaznym polskim a niemieckim, przyczyniła się w wysokim stopniu do pomyślnego rozwoju stosunków handlowych polsko-niemieckich. Ostatnio koleje żelazne niemieckie, zamówiły u przemysłu żelaznego polskiego 2.800 ton szyb kolejowych.

Morderca min. Pierackiego ujęty

Na granicy Czesko-węgierskiej został ujęty osobnik nazwiskiem Mocinkiewicz, który podejrzany

jest o zamordowanie min. Pierackiego. Aresztowany nie przyznaje się do zamordowania ministra, wyjaśnienia aresztowanego, w których się płacze, każą władzom domyślać się w nim sprawcy morderstwa.

Austrjaj Holandja

Dwa te niewielkie państwa dają się ostatnio we znaki w polityce europejskiej. Austrja zaznacza wyraźnie, iż ma te same prawa do zbrojenia się jak inne państwa (Włochy za plecami). Holandja w odpowiedzi Anglii, która chce widzieć swe granice nad Renem, zaznacza, że potrafi obronić swe granice.

St. Zjednoczone

Przybyli do Chicago w tych dniach Arcybiskup z 300-ma księżmi z Meksyku, skąd zostali wygnani.

Olbrzymie bankructwo

Wielka firma „Comp. Nacional de Tecidos” w São Paulo ogłosiła upadłość. Kompanja pozostawiła po sobie długów na sumę ogólną 115699 kontów, czyli przeszło 115 milionów milrejsów. 1400 paacowników pozostało bez pracy.

Komitet Zbiórki na „Dar Polonii Brazylijskiej” w Kurytybie

podaje do wiadomości resztę list znajdujących się w Komitecie a nie dołączonych do zeszłego sprawozdania. T-wo Junak Nr. 38 Alto Paraguaçu 26.900, Piotr Brzeziński Catanduva 5.000, T-wo Postęp São Feliciano 81.000, Kolegium im. M. Piłsudskiego P. Alegre 43.500, Dom Ludowy Araukaria 20.000, „Rolnik” M. Mallet 43.000, „Rolnik” Cruz Machado 13.000, T-wo Biały Orzeł—Maciel 62.000, Junak N. 39—São Pedro 21.000. Razem 315.400.

Na sprzedaż

posiadłość 187 akrów lasu i kampu, pinjorów, imbu, dom, bydlę rogate i inne, w odległości 17 kilometrów od stacji kolejowej w pobliżu Kurytyby. — Informacje przy ul. Treze de Maio nr. 541.

Poszukiwania

Za pośrednictwem Konsulatu Generalnego R. P. w Kurytybie poszukiwane są następujące osoby: AUGUSTYNIAN Walenty — ze wsi Wiskinnica, gm. Bąków. BRYDA Józef — syn Kazimierza i Marji Dziesiąta, pow. Lublin, ostatnio przebywający w Kurytybie. CZARNECKI Jan — rodem z Kopyczynie, ostatnio zamieszkały w Rio Bonito, Parana. DZIK Stanisław — syn Wojciecha i Jadwigi, rodem z Wilkołaz

pow. Janów. GORZYCA Ignacy syn Andrzeja i Franciszki, rodem z Rudnika Szlacheckiego, pow. Janów.

HAWRYLUK Bazyli — syn Iwana, rodem z Jazłowiec, pow. Brody, ostatnio zamieszkały w Kurytybie.

JACUNIAK Władysław i Aleksandra — podobno zamieszkały w Floresta, Boa Vista do Erechim.

MARK Adolf — zamieszkały w roku 1923 w Porto Alegre przy ul. Ernesto Fontoura 39 lub 75.

OSADCIW lub OSADCÓW Piotr — ostatnio zamieszkały w Kurytybie.

POTRUPELUK Jakób — ostatnio zamieszkały w Porto Alegre, przy av. Taquaro 198.

PŁOMKA Stanisław, podobno zamieszkały w Rio Claro.

SOBCZUK MODEST i Matrona — ostatnio zamieszkały w Palmyra lub Palmeira.

WAŁĘGA Franciszek — ostatnio zamieszkały w Pinho, Municipio Iraty.

Każdy, kto posiadałby jakiekolwiek wiadomości o miejscu pobytu i losie wymienionych osób, proszony jest o porozumienie się pisemnie lub osobiście z Konsulem Generalnym R. P. w Kurytybie (Rua André de Barros 528).

Złot Junacki w Lagoa das Almas

W niedzielę, dnia 18 listopada 1924 r. odbył się Złot Junacki w Lagoa das Almas, który zjechał się Junacy z Oddziałów Nr. 3 — Araukaria, Nr. 10 — Lagoa das Almas, Nr. 15 — Contenda, i wiele młodzieży z innych kolonii. Powyższy złot zaszczycili swą obecnością: pp. vicekonsul R. P. Gruja, prezes C. Z. P. Gontarski, delegat Wydz. Ośw. E. Gruda i delegat N. R. J. Dobrzański.

Na powitanie p. Konsula zgrupowali się wszyscy obecni, a córeczka p. Boszczewskich bardzo serdecznie słowami powitała p. Konsula wręczając Mu kwiaty. Goście z Kurytyby zostali podejmowani staropolską gościnnością przez pp. Boszczewskich.

LOTERIA PARAŃSKA

Uwaga! Przeczytajcie i porównajcie zamieszczony poniżej wspaniały plan, którego pierwsze losowanie odbędzie się w dniu 13 września.
PLAN BB
16.000 po 8\$500 136.000\$
1 prem. 50.000\$
1 „ 4.000\$
1 „ 2.000\$
1 „ 1.000\$
2 prem. 500\$ 1.000\$
2 „ 300\$ 600\$
10 „ 200\$ 2.000\$
52 „ 100\$ 5.200\$
160 „ 50\$ 8.000\$
300 „ 30\$ 9.000\$
1.280 „ 15\$
dla 2 ostatnich cyfr od 1 do 8 premjum
1810 prem. i końc. 102.000\$

Po południu rozpoczęły się rozgrywki sportowe.

Mecz w siatkówkę rozegrany między drużynami Junaka Nr. 10 i Nr. 3, zakończył się zwycięstwem Junaka Nr. 3.

Mecz w koszykówkę rozegrany między drużynami Junaka Nr. 10 i Nr. 3, również zakończył się zwycięstwem Junaka Nr. 3 — z wynikiem 16 na 6.

W biegu na 1000 metrów o puchar ofiarowany przez Towarzystwo Sw. Władysława zwyciężył Franciszek Beczeń z Junaka Nr. 10.

2-gie miejsce zajął Wasyl Nazarko z Junaka Nr. 3.

W biegu na 100 m. zwyciężył Franciszek Beczeń z Junaka Nr. 10. 2-gie miejsce zajął Antoni Romanowski Nr. 3.

Po zawodach sportowych wszyscy obecni zebrali się w sali szkolnej, gdzie w imieniu Kolonii przemówił p. Biełkowska — dziękując p. Konsulowi jak również i delegatom za zaszczytowanie Złotu, na co p. Konsul w serdecznych słowach odpowiedział.

Następnie dłuższe przemówienie wygłosił p. E. Gruda za co został nagrodzony huraganem oklasków.

Wieczorem przy świetle wypełnionej sali, p. E. Gruda wygłosił odczyt z okazji 16-to letniej rocznicy Niepodległości Polski — po polsku, a p. Cionek Roman po brazylijsku.

Również popisywały się zespoły Junackie śpiewem chóralnym. Należy podkreślić staranne przygotowanie zespołu Junaka

Nr. 3 — Araukaria, który pięknie odśpiewanymi pieśniami zachwycił wszystkich obecnych. Również dobrze śpiewał zespół Junaka Nr. 10 — Lagoa das Almas.

Na zakończenie Złotu odbyła się zabawa taneczna na której ochotczo się zabawiano, aż do rana.

Złot w Afonso Penna

11-go listopada, staraniem Tow. Rolniczo-Oświatowego i Junaka 5 został urządzony wielki Obchód Listopadowy, połączony ze Złotem Junackim okręgu Kurytyby. Już od samego rana zaczęli zjeżdżać się goście z blizszych i dalszych okolic a przedewszystkiem Junacy z Kurytyby, Agua Verde, Thomas Coelho i Abranches, witani przez miejscową polską orkiestrę.

Gospodarze Junacy i członkowie Tow. Rolniczo-Ośw. przewidyując liczny napływ gości, przygotowali w obfitości szurasko, zakąski i dobrze zaopatrzone bufet, to też uzyskali ogólne uznanie gości.

O godz. 2-jej po południu rozpoczęły się rozgrywki w siatkówkę o puchar okręgowy.

Pierwszy mecz, który miał się odbyć między Junakiem 2 (Agua Verde) i Junakiem 9 (Muricy) nie odbył się z powodu niestawienia się tego ostatniego.

Drugie spotkanie między Junakiem 4 (Abranches) i 66 (Thomas Coelho), zakończył się zwycięstwem Junaka 4 (2x1).

Trzeci mecz, trzeba przyznać, był mało interesujący. Junacy z A. Penna mieli zupełną przewagę nad zdekompletowaną drużyną Junaka 1, wygrywając 2x0.

Po tych rozgrywkach Junak 5 ma zapewnione posiadanie pięknego pucharu kierownictwa Okręgu Kurytyby.

Na zakończenie programu sportowego odbył się jeszcze jeden mecz towarzyski między gospodarzami i Junakiem z Agua Verde, który zakończył się zwycięstwem pierwszego 2x0).

W międzyczasie odbyła się licytacja pięknych fantów, z której dochód przeznaczono na rzecz obu Towarzystw w A. Penna. Następnie odbyło się ciągnięcie losów loterii, której wygrane padły na następujące numery: 248, 849, 921, 449, 228, 591, 837 i 253.

Zabawa i tańce na wolnym powietrzu przeciągnęły się do późnego wieczoru a następnie w sali gmachu Tow. po odegraniu jeanoaktów przez zespół amatorski, odbył się na cześć wszystkich gości wielki bal aż do samego rana.

Zaprawdę oddawna nie widziano w Afonso Penna tak dobrze zorganizowanego festiwalu.

Junak z Kurytyby

naka 4 (2x1).

Trzeci mecz, trzeba przyznać, był mało interesujący. Junacy z A. Penna mieli zupełną przewagę nad zdekompletowaną drużyną Junaka 1, wygrywając 2x0.

Po tych rozgrywkach Junak 5 ma zapewnione posiadanie pięknego pucharu kierownictwa Okręgu Kurytyby.

Na zakończenie programu sportowego odbył się jeszcze jeden mecz towarzyski między gospodarzami i Junakiem z Agua Verde, który zakończył się zwycięstwem pierwszego 2x0).

W międzyczasie odbyła się licytacja pięknych fantów, z której dochód przeznaczono na rzecz obu Towarzystw w A. Penna. Następnie odbyło się ciągnięcie losów loterii, której wygrane padły na następujące numery: 248, 849, 921, 449, 228, 591, 837 i 253.

Zabawa i tańce na wolnym powietrzu przeciągnęły się do późnego wieczoru a następnie w sali gmachu Tow. po odegraniu jeanoaktów przez zespół amatorski, odbył się na cześć wszystkich gości wielki bal aż do samego rana.

Zaprawdę oddawna nie widziano w Afonso Penna tak dobrze zorganizowanego festiwalu.

Junak z Kurytyby

Matrymonialne

Osoba nie posiadająca większych funduszy, szuka na tej drodze przyjaciela życia w starszym wieku.

Adres: São Paulo — Posta restante — Servija ob. N. 13602

Nie zwracając uwagi na ceny
wyprowadzając po cenach kosztu, a nawet poniżej cen kosztu,

Casa dos TRES IRMÃOS

(leader rynków jedwabiu)

monopolizuje wyróżnienie publiczności swoją obecną

Wielką wyprzedażą doroczną

i ściaga do swych kontuarów, jak zwykle, ogół mieszkańców miasta.

Fantastyczna oferta jedwabiu podczas mies. listopada

Casa dos TRES IRMAOS

RUA 15 DE NOVEMBRO, 98 — TELEFON: 217.